

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)..

ปริญญา

.....พัฒนาสังคม.....
สาขา ภาควิชา

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม
ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Socio - economic Changes Among Workers in Amphoe Sena,
Changwat Phra Nakhon Si Ayutthaya

นามผู้วิจัย พ.อ.อ.สมหวัง นวลละออง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ.....*นางสาววิจิตรา พรหมพันธุ์*..... วันที่ 10 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2535

(.....นางสาววิจิตรา พรหมพันธุ์.....)

กรรมการ.....*ดร. เสาวคนธ์ สุตสวัสดิ์*.....

(.....รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวคนธ์ สุตสวัสดิ์.....)

กรรมการ.....*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียว ฤกษ์จุฬิน*.....

(.....ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียว ฤกษ์จุฬิน.....)

หัวหน้าภาควิชา.....*อาจารย์พรเทพ พัชรนาอนุรักษ์*.....

(.....อาจารย์พรเทพ พัชรนาอนุรักษ์.....)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....*ดร. สุรพล อูปดีสกุล*.....
(.....ดร. สุรพล อูปดีสกุล.....)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2535

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม

ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Socio-economic Changes Among Workers

in Amphoe Sena, Changwat Phra Nakhon Si Ayutthaya

โดย

พ.อ.อ.สมหวัง นวลละออง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2535

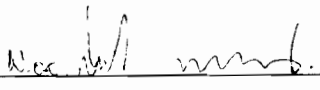
สมหวัง นวลละออง, พ.อ.อ. 2535 : การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงาน
โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) สาขาพัฒนาสังคม โครงการพัฒนาสังคม ประชานกรรรมการที่ปรึกษา :
นางสาววิจิตรา พรหมพันธุ์ 131 หน้า

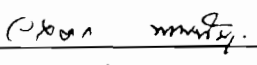
วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ
และสังคม รวมทั้งแนวโน้มของแรงงานในโรงงานในระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม

ผลการวิจัยว่า คนงานโรงงาน ส่วนใหญ่ยังโสด เป็นหญิงมากกว่าชายและมีอายุระหว่าง 20-27
ปี อาศัยอยู่กับบิดามารดา ซึ่งมีสมาชิกครอบครัวระหว่าง 5-6 คน มีอาชีพเดิมเป็นคนงานรับจ้างทั่วไป
และบางส่วนว่างงานก่อนเข้าทำงานในโรงงาน เนื่องจากมีการตั้งโรงงานในพื้นที่ จึงเป็นเหตุให้เข้า
ทำงานในโรงงานและมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-2 ปี

การพัฒนาอุตสาหกรรมในท้องที่ผู้วิจัย พบว่าก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม
โดยในด้านเศรษฐกิจ รายได้และทรัพย์สิน มีการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มมีฐานะดีขึ้น ส่วนด้าน
สังคม การศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่แตกต่างกันและแนวโน้มการศึกษาสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย และความ
สัมพันธ์กับครอบครัว เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรม การพึ่งพาอาศัย การขอคำปรึกษาตัดสินใจและการใช้เวลา
กับครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มลดน้อยลง แต่ความรับผิดชอบต่อครอบครัวดีขึ้น เนื่องจาก
มีรายได้สูงขึ้น ส่วนสุขภาพอนามัย มีการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ควรได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสภาพ
ทางสังคม ด้านการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัยให้เหมาะสมพร้อมกันไปด้วย

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

10/ธ.ค./7535

Somwang Neulla - ong, F.S.1 1992 : Socio - economic Changes Among Workers in Amphoe Sena, Changwat Phra Nakhon Si Ayutthaya. Master of Arts (Social Development), Major Field Social Development, Graduate Program in Social Development. Thesis Advisor : Miss Vichitra - Prompunthum. 131 pages.

The objectives of this research were to study the socio - economic changes among Workers in Sena district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province and the trend of change compared the time before and after working in the factories.

It was found that the majority of workers were single, age ranged between 20 - 27 years old, stayed with their parents, family size between 5 - 6 persons. Before getting in the present job, they were temporary employed and partly unemployed. They had been working in the factories for 1 - 2 years.

It was found that the socio - economic conditions of the workers were changed. Their incomes and properties were markedly increased. The educational attainment was changed very little. Family ties were decreased in terms of joining family activities, dependence, a request for consultation for decision - making, spending of time with families. However, the responsibilities of the workers to their families were markedly increased. The health condition of the workers were changed with the increase of illness.

From these finding, the suggestion is made aiming to improve the worker's social conditions namely education, families ties and the health.

F.S.1 S. Neulla-ong

Student's Signature

Vichitra Prompunthum

Thesis Advisor's Signature

10/March/1992

คำนิยม

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก อาจารย์วิจิตร พรหมพันธุ์ ประธาน
กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวคนธ์ สุกสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลียว-
ฤกษ์จุฬิมล กรรมการที่ปรึกษา และอาจารย์ยุพิน ประจวบเหมาะ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้
กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่าง
สูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ยังมีคณะอนุกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติทุกท่าน ที่ได้กรุณามอบทุนช่วยเหลือการวิจัยเรื่องนี้ และผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ท่าน
ซึ่งมิได้กล่าวนาม ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในโอกาสนี้ด้วย

พ.อ.อ. สมหวัง นวลละออง

มีนาคม 2535

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	27
สมมติฐานการวิจัย	28
บทที่ 3 ระเบียบและวิธีวิจัย	29
วิธีวิจัย	29
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือในการวิจัย	33
การทดสอบเครื่องมือ	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	35

(2)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	36
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชากร	37
การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมระหว่างระยะ เวลาก่อน และหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	43
แนวโน้มทาง เศรษฐกิจและสังคมของประชากร	67
ผลการทดสอบสมมติฐาน	78
ข้อวิจารณ์	97
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	104
สรุปผลการวิจัย	104
ข้อเสนอแนะ	110
เอกสารอ้างอิง	113
ภาคผนวก	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงงานอุตสาหกรรม	32
2	จำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม	38
3	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของรายได้ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	44
4	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของเงินเก็บ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	46
5	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของผู้มีเงินเก็บ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	47
6	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของทรัพย์สินแต่ละประเภท ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	48
7	แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษา หลังทำงานโรงงาน อุตสาหกรรม	53
9	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการมอบเงินให้ครอบครัวก่อน และหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	54
10	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของ เงินที่มอบให้ครอบครัวก่อน และหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	55
11	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการรับภาระในครอบครัวก่อน และหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	56
12	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการมีผู้เป็นภาระก่อน และหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	57
13	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการช่วยงานอาชีพครอบครัว ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการขอความช่วยเหลือ ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	59
15	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการขอคำปรึกษาตัดสินใจ ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	60
16	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของ เวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	61
17	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการเจ็บป่วย ก่อนและหลัง ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	62
18	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของอาการเจ็บป่วย ก่อนและหลัง ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	63
19	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการตรวจรักษา ก่อนและหลัง ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มรายได้ หลังทำงานโรงงาน อุตสาหกรรม	68
21	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มการหาซื้อทรัพย์สิน หลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	69
22	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มการเปลี่ยนอาชีพ หลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	71
23	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มความต้องการศึกษา หลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	72
24	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัว หลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	74
25	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มความต้องการ เกี่ยวกับสุขภาพ หลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	เปรียบเทียบความแตกต่างรายได้ของคณงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	79
27	เปรียบเทียบความแตกต่าง เงินเก็บของคณงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	80
28	เปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพย์สิน แยกตามจำนวน ในแต่ละประเภทของคณงานโรงงานระหว่างก่อนและหลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	81
29	ความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา ระหว่างก่อนและหลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	85
30	การ เปรียบเทียบความแตกต่างการมอบเงินให้ครอบครัวของคณงาน โรงงานระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	87
31	การ เปรียบเทียบความแตกต่างการรับการระดมชิกในครอบครัวของ คณงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ความสัมพันธ์ของการช่วยงานอาชีพ ระหว่างก่อนและหลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	89
33	ความสัมพันธ์ของการขอความช่วยเหลือ ระหว่างก่อนและหลัง ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	90
34	ความสัมพันธ์ของการขอคำปรึกษาทัศนใจ ระหว่างก่อนและหลัง ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	91
35	การ เปรียบเทียบความแตกต่างการมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัวของ คนงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	92
36	ความสัมพันธ์ของการเจ็บป่วย ระหว่างก่อนและหลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม	93
37	การ เปรียบเทียบความแตกต่างการตรวจรักษาสุขภาพของคนงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม	94

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของบิดา

การวางแผนพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ได้กำหนดขึ้นสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศให้เป็นกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ และมีแนวทางที่ขยายการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งขนาดย่อมและขนาดใหญ่ไปสู่ส่วนภูมิภาคของประเทศให้มากขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจขยายตัวอย่างกว้างขวาง และมีบทบาทความสำคัญทวีเพิ่มขึ้นต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม เมื่อเทียบกับภาคเกษตรกรรมเริ่มมีบทบาทลดลง ทั้งนี้เคยเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญมาก่อน ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากความมั่นคงของราคาและความผันผวนของปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ตลอดจนข้อจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นอยู่ จากสัดส่วนของรายได้ประชาชาติ พบว่า ในการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515 - 2519) เปรียบเทียบรายได้จากสาขาเกษตรมีร้อยละ 24.88 ส่วนสาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ 19.64 แต่เมื่อพัฒนาประเทศจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ในปี 2531 รายได้จากสาขาเกษตรลดลงเหลือ 16.91 ในขณะที่รายได้สาขาอุตสาหกรรมที่มีใช่การเกษตรได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.02 (กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา, 2532 : 41 - 47) และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างระบบเศรษฐกิจที่นำไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมสมัยใหม่อย่างเห็นได้ชัดเจน

การที่สาขาอุตสาหกรรม เข้ามามีบทบาทและมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ไทยมากขึ้นนี้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ได้กำหนด หลักการปรับโครงสร้างและการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไว้ 3 ประการ กล่าวคือ ประการ แรก การพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออก และอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า สนับสนุนการกระจายการ ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมไปสู่ประ เภทที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นหลัก และ เร่งพัฒนาอุตสาหกรรม อื่น ๆ เพื่อเป็นฐานอุตสาหกรรมในระยะยาว รวมทั้งกระจายแหล่งที่ตั้งออกสู่ส่วนภูมิภาคให้มาก ชนิกโดยสนับสนุนเอกชนเป็นแกนนำในการพัฒนา ประการที่สอง ลดข้อได้เปรียบเสียเปรียบระหว่าง อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และขนาดย่อมให้ลดน้อยลง สนับสนุนให้ผู้ประกอบการในส่วนภูมิภาค มี ความสามารถในการประกอบการมากขึ้น และประการสุดท้าย ปรับปรุงบทบาทองค์กรและกลไก การบริหารงานของรัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเปลี่ยนจากการควบคุมและส่งเสริมไป เป็นการสนับสนุนและชี้นำโอกาส ซึ่งนโยบายที่สำคัญดังกล่าวเพื่อให้เกิดการกระจายแหล่งที่ตั้งของ อุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค และใช้มาตรการ โดยการใช้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษแก่อุตสาหกรรม ที่เข้าไปตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ส่งเสริมที่รัฐกำหนดขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ เป็นการจูงใจแก่นักลงทุน ทำ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง อุตสาหกรรมการผลิต จากการผลิตทดแทนการนำเข้าไปสู่การ ผลิตเพื่อการส่งออก (กองการศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา, 2532 : 30 - 40) ซึ่งจำเป็น ต้องอาศัยที่ใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมของภูมิภาคโยกย้ายแรงงานมาสู่ภาคอุตสาหกรรมที่เกิด ขึ้นจำนวนมาก ตามความต้องการของประเภทอุตสาหกรรมนั้น ๆ

ในส่วนภูมิภาคของประเทศส่วนใหญ่เป็นชุมชนชนบท ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรม และการดำเนินชีวิตประจำวันผูกพันอยู่กับภาคเกษตรกรรม การขยายตัวของจำนวนผู้ใช้แรงงาน เพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากอัตราการเพิ่มของประชากรที่ค่อนข้างสูงด้วย ทั้งดำเนินการวางแผน ครอบครองอย่างต่อเนื่อง แม้ได้ผลตามเป้าที่กำหนดในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็ตาม

(สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2531 : 1 - 23) จากการที่ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมต้องอาศัยธรรมชาติที่เอื้ออำนวย หากดินฟ้าอากาศไม่อำนวยและ เกิดฝนแล้งหรือน้ำท่วม ส่งผลให้ผู้ใช้แรงงานเกิดการว่างงานขึ้นอยู่เสมอ และหากภัยที่ภาคเกษตรกรรม ไม่สามารถสร้างงานให้เพียงพอกับแรงงานที่เพิ่มขึ้นหรือให้ผลตอบแทนเหมาะสมพอควรแก่การยังชีพได้แล้ว จะทำให้ผู้ใช้แรงงานจำนวนมากในภาคเกษตรกรรมที่ว่างงานตลอดปีหรือในช่วงนอกฤดูกาลเกษตรตามภูมิภาคต่าง ๆ ในชนบท เคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และบริเวณพื้นที่ตั้งอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม การกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาคเพื่อเป็นแหล่งรองรับแรงงาน จึงเป็นสิ่งจำเป็นและในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ได้กำหนดแก้ไขปัญหากการว่างงานให้ลดลงเป็นไปตามเป้าหมาย ภัยรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 เพื่อสามารถรองรับแรงงานได้ประมาณ 3 - 9 ล้านคน และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ ปรับปรุงระบบการผลิตของสาขาเศรษฐกิจและระบบการตลาดที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างงานโดยเฉพาะการพัฒนาสาขาอุตสาหกรรมให้มีบทบาทการจ้างงานเพิ่มขึ้นและลดการจ้างงานในสาขาเกษตรจากร้อยละ 70 เหลือร้อยละ 65 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2530 : 1 - 17)

จากการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคม จากการเป็นประเทศเกษตรกรรมเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม มีการลงทุนและการส่งออกผลิตภัณฑ์สินค้าเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในภูมิภาค ซึ่งมีผลสะท้อนถึงการกระจายรายได้ การสร้างงาน วิธีการดำเนินชีวิต และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในส่วนภูมิภาค ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม (กรมอาชีวศึกษา, 2532 : 1) หลังจากที่มีรัฐบาลใช้นโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระจายแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้ลงทุนมากขึ้น อันเป็นมาตรการส่วนรวมใช้ส่งเสริมอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค

กล่าวคือ มาตรการการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี การตั้งนิคมอุตสาหกรรม และสนับสนุนด้านการเงินที่ให้ประโยชน์แก่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และใช้ทุนสูง โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บี.โอ.เอ.) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ส่วนภูมิภาค ซึ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และได้ประกาศเขตการส่งเสริมใหม่ทั่วประเทศเพิ่มเติม เป็น 3 เขต ได้แก่ เขตที่หนึ่งมี 6 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม ปทุมธานี และสมุทรสาคร เขตที่สองมี 10 จังหวัด ประกอบด้วย สมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนเขตที่สามมี 57 จังหวัด ที่เหลือทั้งหมด (กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา, 2531 : 8 - 17)

เนื่องจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว และอยู่ในอัตราสูงอย่างต่อเนื่องจาก ปี 2530 ถึงปี 2533 เป็นการเปิดโอกาสให้คนงานจากภาคเกษตรกรรม และผู้ว่างงานในชนบท เข้าทำงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถูกกำหนดให้เป็นเขตการส่งเสริมการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ส่วนภูมิภาค ซึ่งจะได้รับสิทธิพิเศษจากการส่งเสริมด้วย และได้รับความสนใจจากบริษัทลงทุนต่าง ๆ ทั่วประเทศและต่างประเทศ เพื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 และได้เปิดดำเนินการเรียบร้อยแล้ว จำนวน 5 บริษัท ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมของบริษัท ศรีสุริย์ จำกัด บริษัท อินท-เวชั่นฟุตแวร์ จำกัด บริษัท รังสิฟุตแวร์ จำกัด บริษัท พี.เอส.อาร์.ฟุตแวร์ จำกัด และบริษัท นิชเรซินโปรดักส์ จำกัด (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2532 : 15) นับเป็นการเริ่มต้นการก้าวไปสู่อุตสาหกรรมอันทันสมัยที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีแนวโน้มก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ทำให้ชุมชนชนบทเริ่มการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นชุมชนเมือง หรือสังคมอุตสาหกรรมมากด้วยเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม จากสังคมเกษตรกรรมมาสู่การเริ่มความเป็นเมืองอุตสาหกรรมของอำเภอเสนานี้ ทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงต่าง ๆ ได้มีโอกาสเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม แต่เนื่องจากลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมดั้งเดิมของชุมชนในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นี้เป็นชุมชนเกษตรกรรม ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำภาคกลาง สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเกิดจากอิทธิพลของการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรมสมัยใหม่เข้ามาตั้งในพื้นที่ชุมชน จึงเป็นสิ่งที่น่าให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานและครอบครัวที่เข้าปฏิบัติงานทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งผลประโยชน์ที่ได้รับและวิถีชีวิต อาทิ ความมั่นคงของรายได้ การมีทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ซึ่งเป็นเรื่องที่สมควรให้ความสนใจทำการศึกษาเพื่อหาข้อเท็จจริง ถึงผลดี ผลเสีย และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอเสนาและท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทางด้านประชากร สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอเสนา
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรมในระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3. เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงาน อุตสาหกรรมและครอบครัวในเขตอำเภอเสนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของคนงานโรงงาน อุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอเสนา
2. ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจ และสังคมของคนงานโรงงาน อุตสาหกรรมและครอบครัว ซึ่งใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
3. ทำให้ทราบการ เปลี่ยนแปลงลักษณะความสัมพันธ์กับครอบครัว ซึ่งใช้เป็นแนวทางแก้ไข และ เสริมสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวอันดีงามให้มีความกลมเกลียวเพิ่มมากขึ้น
4. ทำให้ทราบแนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม และสามารถเตรียมการสนับสนุนตามแนวทางการ เปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องและเหมาะสม
5. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และอาจใช้เป็นแนวทางการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แก่ประชาชนตลอดจนการพัฒนาอุตสาหกรรมในท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเฉพาะผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเสนาในระยะเวลาก่อนการเข้าทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม และระยะเวลาหลังการเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรม จนถึงขณะทำการศึกษาและพ้นจากระยะการทดลองงาน 3 เดือนแล้ว เป็นผู้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งประเทศไทย (บี.โอ.เอ.) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 5 โรง ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมของบริษัทอินเจนเวชั่นพุกแควร์ จำกัด บริษัท พี.เอส.อาร์. พุกแควร์ จำกัด บริษัท ศรีสุรีย์ จำกัด และบริษัท นิซเซนิโปรคอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นิยามศัพท์

"การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ" หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม บางประการที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่าย และทรัพย์สิน ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

"การเปลี่ยนแปลงทางสังคม" หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแบบแผนหรือวิถีการดำรงชีวิตของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมและครอบครัว บางประการที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

"ภูมิลำเนา" หมายถึง ถิ่นที่อยู่ปัจจุบันของบุคคลตามทะเบียนบ้าน

"ความสัมพันธ์กับครอบครัว" หมายถึง ความเกี่ยวพันของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ที่มีต่อครอบครัวในประการที่สำคัญ ได้แก่ ความรับผิดชอบ การร่วมกิจกรรม การพึ่งพาอาศัย การขอคำปรึกษาตัดสินใจ และการใช้เวลากับครอบครัว

"ทรัพย์สิน" หมายถึง สิ่งที่มีค่าหรือสิ่งของที่อำนวยความสะดวกที่มีค่าต่าง ๆ ซึ่งคนงานโรงงานอุตสาหกรรม มีไว้เป็นของตนเองและครอบครัว

"การศึกษา" หมายถึง ระดับการศึกษาของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมที่สำเร็จขั้นสูงสุด หรือที่ได้ผ่านการฝึกอบรม

"สุขภาพอนามัย" หมายถึง การเจ็บป่วยของร่างกายคนงานโรงงานอุตสาหกรรม และเข้ารักษาพยาบาลในสถานบริการสาธารณสุขต่าง ๆ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ทำการตรวจเอกสารและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

บทบาทและความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรม

ในขบวนการเปลี่ยนแปลงจากชุมชนชนบท ไปสู่ความเป็นเมืองนั้น นับได้ว่าการพัฒนา อุตสาหกรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ และทำให้สังคมของชุมชนชนบทเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมเมือง อุตสาหกรรม โดยเฉพาะสมาชิกของชุมชนชนบทที่เข้าไปรับจ้าง เป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผลให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมต่อคนงานโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้น อย่างต่อเนื่องไปด้วย ฉะนั้นควรทราบความสำคัญและบทบาทการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในขั้นนี้ก่อน ดังนี้

อัญชลี ภูวิชสัมฤทธิ์ (2520 : 40 - 45) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของอุตสาหกรรม การพัฒนา เศรษฐกิจ โดยที่เป็นแหล่งรองรับแรงงานจากภาค เกษตรกรรมและทำให้เกิด การจ้างงานในประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งประเทศที่กำลังพัฒนาได้ให้ความสำคัญในการขยายโรงงานอุตสาหกรรม

สำหรับบางส่วนของภูมิภาคมากขึ้น และพยายามส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทการใช้แรงงานมากกว่าเครื่องจักร และนอกจากนั้นอุตสาหกรรมยังช่วยทำให้เศรษฐกิจในสาขาอื่น ๆ เจริญเติบโตตามไปด้วย อาทิ สาขาเกษตรกรรม การค้า และการบริการ ตลอดจนการคมนาคม เป็นต้น ซึ่งสาขาอุตสาหกรรมจะเป็นตลาดหลักแก่สาขาเกษตรกรรม และช่วยจัดหาปัจจัยการผลิต รวมทั้งการกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวาง สามารถนำความเจริญเติบโตและความมั่นคงในระยะยาวสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะช่วยแก้ไขปัญหาค่าครองชีพสูง เนื่องจากมูลค่าต่อหน่วยของสินค้าอุตสาหกรรมสูงกว่าสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งการผลิตมีได้ขึ้นอยู่กับสภาวะธรรมชาติ และอุตสาหกรรมยังช่วยพัฒนาฝีมือ การประดิษฐ์ คิดค้นหาสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนการนำเทคนิคสมัยใหม่มาใช้ทำให้เกิดการประหยัด มีผลตอบแทนการขยายผลผลิตต่ออุตสาหกรรมที่เป็นกำไรในรูปของตัวเงิน และจะเป็นแหล่งการออมเพิ่มขึ้น สามารถนำไปลงทุนต่อไป อันเป็นส่วนที่สำคัญในการขยายความเจริญของเศรษฐกิจและการออมในสาขาอุตสาหกรรมจะเพิ่มมากขึ้น หากสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมให้เจริญเติบโตอย่างกว้างขวางในส่วนภูมิภาค

ทั้งนี้ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการผลิตที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรม ได้แก่ ประการแรก ที่ดิน มีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในลักษณะเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ประการที่สอง แรงงาน จะเกี่ยวข้องในการผลิต ซึ่งความต้องการแรงงานในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ประสิทธิภาพ และมีอัตราค่าจ้างต่ำ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต ประการที่สาม ทุน นับเป็นปัจจัยที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการผลิตของอุตสาหกรรม ตั้งแต่เริ่มแรกการก่อสร้างโรงงาน การซื้ออุปกรณ์การผลิต การซื้อวัตถุดิบไปจนกระทั่งการโฆษณาและการตลาด จำเป็นต้องพิจารณาเลือกลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด และประหยัดการลงทุนมากที่สุดด้วย ประการสุดท้าย ผู้ประกอบการจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอะไร โดยพิจารณาจากการลงทุน แรงงาน และที่ดิน พร้อมกับการผสมผสานให้เหมาะสมกับเทคนิคใหม่ ๆ ของความก้าวหน้าด้านอุตสาหกรรม ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในสาขาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

วีระพงศ์ จันทร์โพธิ์ศรี (2524) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของนัก เศรษฐศาสตร์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เน้นด้านการสะสมทุน การลงทุน การออม การจ้างงานและรายได้ อันเป็นแนวความคิด การพัฒนาอุตสาหกรรม และได้ก่อให้เกิดความเชื่อของนัก เศรษฐศาสตร์ และผู้ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาประเทศต่าง ๆ ประการหนึ่ง คือ การที่จะนำประเทศไปสู่การ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงลักษณะทาง เศรษฐกิจ จากประเทศเกษตรกรรมให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เพราะอุตสาหกรรมสามารถขยายตัวได้ง่ายและรวดเร็ว รวมทั้งจะทำรายได้ต่อหัวของประชาชน เพิ่มขึ้นมากกว่าเกษตรกรรม

เทียนฉาย กิระนันท์ (2530 : 21 - 53) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา เศรษฐกิจว่า อุตสาหกรรมมีความสำคัญและเป็นกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ จะช่วยการ เร่งรัดสร้างผลผลิตทาง เศรษฐกิจของประเทศ ให้อยู่ในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง ระยะ ยาวและจะสร้างไว้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพมั่นคงได้อย่างต่อเนื่องด้วย จากระบบเศรษฐกิจที่ เป็นอยู่ การพัฒนาจึงมุ่งขยายการผลิตทั้งทางอุตสาหกรรมและ เกษตรกรรม แต่โดยที่ผลผลิตการ เกษตรมีปัญหา อุปสรรคหลายด้าน ทำให้สัดส่วนของการพัฒนาอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นหลัก ในการเพิ่มผลผลิตเป็นสินค้าส่งออกมากกว่าทางด้านเกษตรกรรม

จากแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ให้ความสำคัญของบทบาทการพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นหลัก ตามแนวคิด และความเชื่อของนัก เศรษฐศาสตร์ที่เน้นการสะสมทุน การลงทุน การออม การจ้างงานและรายได้ ที่เพิ่มขึ้นเพื่อนำประเทศไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามมา จำเป็นต้อง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทาง เศรษฐกิจจาก เกษตรกรรมมุ่งไปสู่การขยายอุตสาหกรรมเป็นหลัก เพื่อที่จะสามารถสร้างผลผลิตและรายได้โดยรวมของประเทศให้สูงขึ้นได้อย่างรวดเร็ว การส่ง

เสริมการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคตามที่ชุมชนชนบทอย่างกว้างขวางจึงเกิดขึ้น และส่งผลให้ประชาชนที่อยู่ในชนบท ซึ่งเดิมเป็นสังคมเกษตรกรรมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสังคมเมือง หรือสังคมอุตสาหกรรม และประชาชนที่รับจ้างเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เริ่มประสบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นการอยู่ระหว่างการต่อเนื่องของสังคมชนบทกับสังคมเมือง ดังจะได้ศึกษาต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้มีผู้ให้แนวความคิดและทฤษฎี ในการศึกษา คือ

Poplin (อ้างใน ธรรม์ , 2532 : 24 - 29) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการต่อเนื่องว่า การต่อเนื่องกันของชนบทและเมือง ซึ่งเป็นสมมติฐานของเส้นการต่อเนื่องที่ลากจากชุมชนในอุดมคติของชุมชน คือ ชุมชนพื้นบ้านอันเป็นชุมชนชนบทกับชุมชนเมือง ปลายที่สุดด้านหนึ่งของเส้นต่อเนื่องเป็นชุมชนเล็ก ตั้งอยู่โดดเดี่ยว สมาชิกชุมชนนมีการศึกษาและเป็นกลุ่มชนเดี่ยว ในขณะที่ปลายอีกข้างหนึ่งเป็นเมือง มีประชากรกลุ่มอย่างหนาแน่น และมีอยู่หลายกลุ่ม ซึ่งพบว่าชุมชนที่ครั้งก่อนไปทางเมือง เป็นชุมชนที่อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ระหว่างชนบทกับเมือง ปลายพื้นฐานในชุมชนชนบทเริ่มเปลี่ยนแปลง เกิดความไม่ระเบียบทางวัฒนธรรม กฎเกณฑ์ และบันทัดฐานของชุมชนชนบทเปลี่ยนไปแนวทางยุ่งยากและซับซ้อน ความสามัคคีหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันลดน้อยลง อันสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ค่านิยม และความเชื่อ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มตามความสนใจและความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งประชากรของชุมชนมีทางเลือกวัฒนธรรมในการปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของบุคคลและช่วยให้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจการกระทำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ดีขึ้นกว่าเดิม การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่าง

หน่วยต่าง ๆ ในชุมชนลดลงไป พร้อมกับมาตรฐานทางวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปและส่วนประกอบที่เป็นวิถีชีวิตของบุคคล อาทิ ความรู้ ความเชื่อ จริยธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี และอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปไม่สอดคล้อง เกิดความขัดแย้งและนรกสกลืนกัน

ในชุมชนชนบทที่เริ่มเปลี่ยนแปลงนั้น กิจกรรมต่าง ๆ จะอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผลมากกว่าความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมแบบดั้งเดิม และกรรมสิทธิ์รวมของชุมชนลดลงไป ซึ่งโดยทั่วไปสมาชิกส่วนใหญ่ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะคำนึงถึงความรู้สึกร่วมเป็นส่วนร่วมของครอบครัว ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมต้องได้รับความเห็นชอบจากครอบครัวก่อน แต่ในขณะที่ชุมชนเมืองสมาชิกของครอบครัวจะวางแผนและดำเนินกิจกรรมขึ้นอยู่กับบุคคลหรือตนเอง เป็นสำคัญ มีกฎหมายกำหนดรองรับสิทธิต่าง ๆ ที่เหมาะสมของชุมชนนั้น

Nisbet (อ้างในณรงค์, 2529 : 15 - 17) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นไปตามธรรมชาติ และเป็นเรื่องธรรมดาที่ในเมื่อผู้ใดหยุดการเปลี่ยนแปลงได้จะเกิดขึ้นตลอดเวลามากกว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่ผลักดันให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีสาเหตุที่สลับเนื่องกัน อาทิเช่น การที่สภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน เป็นลักษณะสายสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือมีสาเหตุที่ติดต่อกันไป แต่การเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคมอาจจะมีเหมือนกัน หรือต่างกันที่บางสังคมที่มีความรวดเร็วหรือช้ากว่ากันเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้น เพื่อทำให้มนุษย์ในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและเท่าเทียมกัน

สุนันทา สุวรรณคม (2532 : 25 - 47) ได้กล่าวถึงความเป็นเมืองโดยทั่วไปซึ่งหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่มีผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ทั้งในฐานะส่วนตัวและส่วนรวม การเกิดขึ้นของ เมืองและสังคมเมืองนั้น อีกแง่หนึ่งพบว่า เป็นขบวนการของความเจริญ

เติบโตของชุมชน ด้วยวิธีการขยายของเขตขององค์กรสังคมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้กว้างออกไป หากแต่จะมีระดับความเจริญเติบโตของชุมชนในลักษณะนี้ จะคงที่หรือสูงขึ้นอย่างช้า ๆ หรือรวดเร็วนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในกระบวนการ อาทิเช่น ประชากร วัฒนธรรม เทคโนโลยี สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์กายภาพ และอื่น ๆ โดยที่ชุมชนเกิดใหม่นี้จะมีโครงสร้างทางประชากร โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างไปจากชุมชนชนบททั่วไป นับตั้งแต่การตั้งถิ่นฐานของประชากร ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวิถีการดำเนินชีวิตจะแตกต่างกันตามขบวนการเปลี่ยนแปลง จากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์ ทั้งในด้านส่วนตัวและสังคมของความเป็นเมือง การเกิดขึ้นและการขยายตัวของชุมชนใหม่จะเป็นการถึงสมาชิกของชุมชนชนบทเข้ามาโดยอาศัยสถานการณ์ในเรื่องภาวะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เกษตรกรที่เป็นอยู่จากการเพิ่มอย่างรวดเร็วของประชากรในชนบท ชุมชนเมืองจึงเป็นเป้าหมายที่แรงงานส่วนเกินจะได้มีโอกาสหาเลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอด แต่เมื่อบุคคลจากชุมชนชนบทเข้ามาสู่เมืองแล้ว วิถีชีวิตก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปจาก เดิมมาว่าในด้านความรู้สึนึกคิดหรือพฤติกรรม สภาพแวดล้อมต่าง ๆ จะถูกกล่อมเกล่า และบังคับให้ต้องมีสภาพความเป็นอยู่ในลักษณะของสังคมเมืองที่ต้องแข่งขันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะน่าจริงใจต่อกัน แอบแฝงด้วยความต้องการร่วมกันในแง่เศรษฐกิจหรือแง่ของสังคม

หากความเป็นเมืองยังมีผลต่อสภาพพื้นที่ของธรรมชาติด้วย นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมความเป็นอยู่ของชุมชนดั้งเดิมแล้ว ลักษณะพื้นที่และสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไปเพื่อการอยู่รวมกันในเรื่องที่จำกัด สภาพธรรมชาติของชุมชนถูกคัดแปลง แก้ไขหรือถูกทำลายให้เหมาะสมแก่การใช้กิจกรรมของสังคมเมือง พื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมากถูกใช้ในลักษณะอื่น ๆ อาทิ เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เป็นศูนย์การค้าและเป็นที่อยู่อาศัย เป็นต้น การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้

ย่อมมีผลต่อระบบนิเวศในแต่ละบริเวณที่คั่งเท่านั้น รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงด้วย ได้แก่ เขม่าควันจากรถงานอุตสาหกรรม จากที่เข้านครเร็วร้อน มลภาวะและความน่าเสียที่มีต่อพื้นที่จะกลายเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค เพิ่มอัตราการเจ็บป่วย และเกิดโรคใหม่ ๆ ขึ้นอยู่เสมอ

สนิท สัมครการ (2525 : 110 - 117) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพทางเศรษฐกิจอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมได้ ด้วยเหตุวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งนำความทุกข์ยากมาสู่สมาชิกจำนวนมากของสังคม อันเป็นลักษณะพิเศษทางเศรษฐกิจเกษตรกรรมแบบเลี้ยงตนเองไปสู่เศรษฐกิจแบบการตลาด ที่ขยายผลผลิตทางการเกษตร และการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่การเปลี่ยนแปลงนี้ใช้เวลานานและเกิดปัญหาสังคมคิดตามมาด้วยเสมอ โดยที่ปัญหาสังคมที่ทราบประการหนึ่ง คือ การสลายตัวหรือการเปลี่ยนแปลงของขนบธรรมเนียม ประเพณีต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านความช่วยเหลือร่วมกันระหว่างครอบครัวชาวไร่ ชาวนา หมดความจำเป็นลงไป หากผู้มีเงินสามารถใช้เงินจ้างแรงงานและหาซื้อสิ่งให้อำนวยความสะดวกแทนได้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของสังคม ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรม และพยายามดำเนินการอย่างเร่งรีบ แต่ไม่เป็นผลดีนัก คนส่วนใหญ่ของประเทศต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะใหม่ของ เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

บพชาติ วิถีวัฒนา (2532 ก : 1 - 4) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีภาวะทันสมัยว่า เมื่อมีการปรับตัวให้ทันสมัยจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ในประการที่สำคัญ ได้แก่ การจำแนกความแตกต่างของโครงสร้างในระยะเวลาของการพัฒนา เป็นการวิวัฒนาการจากโครงสร้างเดียว แต่ทำหน้าที่หลายบทบาท มาเป็นโครงสร้างที่ทำหน้าที่พิเศษเฉพาะอย่าง อาทิ การจำแนกกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แต่เดิมเศรษฐกิจของไทยเป็นแบบเลี้ยงตนเอง ซึ่งครอบครัวเป็นทั้งหน่วยผลิตและบริโภค เปลี่ยนแปลงไปเป็นการผลิตเพื่อขาย กิจกรรมที่เคยใช้สมาชิกใน

ครอบครัวดำเนินการ เริ่มเปลี่ยนไปเป็นการจ้างแรงงาน ภาวะทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบการค้า การตลาด และระบบเงินตราเข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตมากขึ้น เมื่อการแยกโครงสร้างทางเศรษฐกิจออกจากครอบครัวนี้ได้ ก่อให้เกิดระบบความสัมพันธ์ใหม่ขึ้นมาแทน ในกิจกรรมด้านครอบครัวการพัฒนาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวเป็นแบบใหม่ที่แตกต่างจากแบบเก่า ครอบครัวยุคหน้าที่เป็นหน่วยการผลิตทางเศรษฐกิจลง ทำให้สมาชิกในครอบครัวจำเป็นต้องออกไปหางานทำในตลาดแรงงานที่เกิดขึ้นใหม่ และกิจกรรมที่ครอบครัวเคยให้ความรู้สึกทางอารมณ์ ความรัก ความอบอุ่น และเป็นหน่วยการศึกษา อบรมระเบียบทางสังคมแก่สมาชิกในครอบครัว หดหายไป เช่น การฝึกอาชีพภายในบ้าน การเลือกงาน และการบริหารงานต่าง ๆ ซึ่งเดิมที่ผู้ใหญ่มีอำนาจต่อสมาชิกในครอบครัวลดลง และสตรีเริ่มมีบทบาทต่อครอบครัวมากขึ้นในทางเศรษฐกิจและสังคม

บทาณี ฐิติวัฒนา (2532 ช : 14 - 21) ได้กล่าวถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสังคมอุตสาหกรรม พบว่า มีความแตกต่างจากสังคมอื่นโดย เฉพาะการทำกิจกรรมและการดำเนินชีวิต เมื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมอุตสาหกรรมการใช้ความรู้ทางวิชาการมากกว่าสังคมเกษตรกรรม อาทิ วิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่ใช้ในชีวิตรประจำวัน มีเทคโนโลยีสูง เป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ และความสัมพันธ์ระหว่างคนงาน ผู้จัดการ หรือกับรัฐเป็นไปอย่างมีระบบใช้หลัก เกณฑ์ร่วมกันในรูปกฎหมาย กฎระเบียบ ซึ่งเดิมเป็นลักษณะความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ลักษณะสังคมอุตสาหกรรมเป็นสังคมเปิดกว้างทุกนัยและมี การเปลี่ยนแปลงในการติดต่อกับสังคมภายนอกอยู่เสมอ การประกอบอาชีพจึงแตกต่างจากระบบของสังคมเกษตรกรรมโดยที่อาชีพในสังคมเกษตรกรรมใช้ความรู้ที่เรียนมาจากบรรพบุรุษแต่ต่างกันว่าที่ประสพการณ์ ส่วนในสังคมอุตสาหกรรมมีการแยกย่อยออกไปตามความรู้ ความชำนาญ และความสามารถ ซึ่งผลทำให้อัตราค่าจ้างหรือ

คอบแทนต่างกันไปด้วย ผลทำให้วิถีชีวิตของสังคมอุตสาหกรรมแตกต่างไปจากสังคมเกษตรกรรม อย่างเห็นได้ชัด อาทิ การซื้อขาย การติดต่อสื่อสาร การพึ่งตนเองตลอดจนประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น

ในสังคมอุตสาหกรรมมีภูมิบทบาทมากขึ้น และความสัมพันธ์อย่าง เป็นระบบของแรงงาน การบริการสาธารณะ การศึกษา สาธารณูปโภค การแพทย์และอนามัย ซึ่งเดิมในสังคมเกษตรกรรมเป็นบทบาทของครอบครัวส่วนใหญ่ จากการเปลี่ยนแปลงของการใช้ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ ทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ใช้เสมอ และเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในระบบอุตสาหกรรมมากขึ้น รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงของระบบคุณค่า หักศนคติ ความเชื่อไปสู่สังคมอุตสาหกรรม อาทิ ด้านการศึกษาแต่เดิมเชื่อว่าน่าจำเป็นต้องเรียนสูง หรือผู้หญิงน่าจะจำเป็นต้องเรียน แต่ความรู้สึกรู้สึกค่าทางการศึกษาของสังคมอุตสาหกรรมที่ทุกคนเห็นความสำคัญของการศึกษาน่าจะเป็นหญิงหรือชาย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อฐานะทาง เศรษฐกิจและสภาพความเป็นอยู่ด้วย ทำให้ผู้ที่เข้ามาอยู่ในสังคมอุตสาหกรรมจึงพยายามหาความรู้เพื่อก้าวไปสู่ระดับที่คิดว่า ดีกว่าเดิม และลักษณะเด่นที่เห็นชัด เจนบางประเภท ครอบครัวที่เคย เป็นครอบครัวชาย ที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันโดยมีผู้อาวุโสเป็นหลัก ได้ เปลี่ยนไป เป็นลักษณะครอบครัวที่มีแต่พ่อแม่ลูกมีเพิ่มมากขึ้น

สรุป บริเล็ง (2533 : 12 - 16) ได้ให้แนวความคิดการ เปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับวิถีชีวิตของครอบครัวจากอดีตกับปัจจุบันในสังคมไทยที่ได้ผ่านการพัฒนามาโดยตลอด ซึ่งการมองความสำเร็จของการพัฒนาสังคมนั้น ส่วนหนึ่งมองจากสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวกับสมาชิก เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงที่ปรากฏจากขนาดของครอบครัว หรือมาตรฐานการดำเนินชีวิตของครอบครัว ซึ่งครอบครัวสะท้อนรูปแบบการพัฒนาของประเทศ ที่เป็นหน่วยพื้นฐานการหล่อหลอมให้เกิดคุณภาพของครอบครัวและสมาชิก การ เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของครอบครัวที่สำคัญเห็นได้จากการ

าให้ความสำคัญกับทาง เศรษฐกิจและกระตุ้นให้เกิดความเจริญเติบโตทางวัตถุเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนไทยจนต้อง เร่งกิจกรรมการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและ เทคโนโลยีที่เน้นไปสู่อุตสาหกรรมเป็นหลัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการเร่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจนี้ องค์กรต่าง ๆ ของสังคมมีความเป็นอิสระมากขึ้นและให้ความสำคัญของบุคคลอย่างเสรีในการแสดงออก บางครั้งทำให้สังคมขาดกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจ การกระทำต่าง ๆ ที่แต่ก่อนมีผู้อาวุโส เป็นผู้ตัดสินใจแนวทางการดำเนินชีวิตที่สำคัญ ๆ แต่ในปัจจุบันเป็นการยากที่จะชี้ เพราะการใช้เหตุผลมาอ้างซึ่งกันและกัน และยากที่จะหาข้อยุติในขณะนั้นได้

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยจากการพัฒนาที่ผ่านมานับประการที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทและหน้าที่ของครอบครัวและสมาชิก ที่เคยทำหน้าที่ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมระดับพื้นที่ฐานอย่างเหมาะสม ได้เปลี่ยนไปโดยที่ลักษณะทาง เศรษฐกิจจะกระตุ้นและกำหนดให้การใช้เวลาส่วนใหญ่มุ่งไปทางเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน 'จึง เกิดมีสถาบันทางสังคมขึ้นมาใหม่ มาทำหน้าที่แทน อาทิ สถานเลี้ยงบุตร สถานศึกษา เป็นต้น แก่สภาพทางเศรษฐกิจผลักดันให้เกิดการแข่งขันในการใช้ชีวิตในสังคม ทำให้เวลาที่ใช้กับครอบครัวลดลงและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของครอบครัวและเพื่อนบ้านเปลี่ยนไป บทบาทของสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะสตรี และบุตร เริ่มมีบทบาททางเศรษฐกิจที่จะหาเลี้ยงตนเอง เป็นผลให้เกิดความเป็นอิสระและมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น แทนอำนาจหัวหน้าครอบครัวในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ เพื่อปรับตัวเข้ากับความเป็นทางเศรษฐกิจที่เผชิญอยู่ และสามารถพึ่งตนเองได้ แต่มีผลต่อความสัมพันธ์ของครอบครัวที่การยึดเหนี่ยวของสมาชิกครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปมีการแยกกันอยู่เอกเทศ ขนาดของครอบครัวเล็กลงและความผูกพันในระบบเครือญาติ เปลี่ยนไปในลักษณะอ่อนตัวลงด้วย

กรรธิการ อักษรกุล (2521 : 68 - 70) ได้กล่าวถึงลักษณะของสังคมชนบทและสังคมเมืองของไทย เนื่องจากความก้าวหน้าของระบบอุตสาหกรรมและความเจริญของวิทยาการสมัยใหม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมชนบทไทยเป็นไปอย่างรวดเร็วสู่ลักษณะของสังคมเมือง ซึ่งลักษณะทั่วไปของชนบทไทยมีครอบครัวเป็นสถานเบ็ดเสร็จ สมาชิกครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบประมุขที่ร่วมกันทำงานและมีชีวิตรวมกันอย่างใกล้ชิด ครอบครัวยังเป็นหน่วยรวมทุกอย่าง เป็นทั้งหน่วยผลิต บริโภค การปกครอง พิธีการ และการศึกษา ทั้งยังยึดมั่นในประเพณีทำให้ความสัมพันธ์ของสมาชิกรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี สามีหรือบิดามักจะมีอิทธิพลในการตัดสินใจและปกครองสมาชิกครอบครัว และเมื่อก้าวไปสู่แบบสังคมอุตสาหกรรมส่งผลให้ครอบครัวมีลักษณะแบบทุติยภูมิ มีการยึดถือกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนเป็นลายลักษณ์อักษร นิยมแยกครอบครัวอยู่ต่างหาก เป็นครอบครัวเดี่ยว และต้องพึ่งตนเองอยู่เสมอ ทั้งกิจกรรมของครอบครัวมีมาก เวลาพบปะกันมีน้อยทำให้ขาดความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และความเห็นอกเห็นใจน้อยลง มีการแข่งขันทางวัตถุนิยม กลายเป็นผู้มีความเห็นแก่ตัว เกิดขึ้น

ผจงจิต อธิคมนันท์ (2519 : 10) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของสังคม ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มคน ความสัมพันธ์ และสถาบันของสังคม ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเกิด อัตราการตาย การกระจายตัวของประชากร และการอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มคน ส่วนการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์ของครอบครัวแบบประมุขไปสู่แบบทุติยภูมิมากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงในสถาบันอื่น ๆ ทางสังคมเพิ่มขึ้นจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวมากขึ้น

อารี เพชรผูก (2530 : 192 - 195) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงในธุรกิจ อุตสาหกรรมที่มีความก้าวหน้าทางค่านิชาการ และ เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการนำเครื่องจักรต่าง ๆ เข้าในการผลิตมากขึ้น การที่บุคคลจะทำงานต้องมีการฝึกอบรมใหม่ หรือหางานใหม่ที่เหมาะสมกับ ความรู้ของตน ซึ่งต้อง เปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้มีความสามารถใช้ เครื่องมือสมัยใหม่ได้ ใช้จ่ายค่าจ้างแรงงานหรือเงินเดือน ความปลอดภัย ความมั่นคงของงาน และมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของงานการทำงาน พร้อมทั้งได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากการพัฒนาที่มี ผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานที่เหมาะสม และ เปิดโอกาสให้มีการ เคลื่อนย้ายสถานภาพสูงขึ้นเป็นที่ยอมรับของสังคม

จำนงค์ สมประสงค์ และประคิษฐ์ ชาสมบัติ (2519 : 41 - 43) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับอุปทานแรงงานในแต่ละอาชีพที่จะ เปลี่ยนแปลงไปประกอบอาชีพอื่นที่แตกต่างกันไป ดังนั้น ต้องขึ้นอยู่กับการศึกษา อบรม ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติของการทำงานที่ต้องศึกษา ทั้งในระยะสั้นและยาว การที่บุคคลจะประกอบอาชีพใด ๆ ส่วนใหญ่จะไม่แตกต่างกันในระดับ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา แต่บุคคลต้องศึกษาเพิ่มขึ้นเมื่อเปลี่ยนงานใหม่ เพราะอาชีพบางชนิด ต้องการคนที่ฝีมือ ความรู้ ความเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่นำมาใช้อยู่ตลอดเวลาในโรงงานอุตสาหกรรมที่พัฒนาก้าวหน้า ความต้องการ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเพิ่มเติม จึงมีความจำเป็น ความมา

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2533 : 2 - 4) ได้กล่าวถึง ลักษณะของวัฒนธรรมที่ นำมากับการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยนั้น มิได้นำมาพร้อมเครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ สำหรับ ภาคอุตสาหกรรมและภาคอื่น ๆ เท่านั้น แต่มาทั้งลักษณะทางวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง

ในวิถีชีวิต ความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคล ชุมชน และสถาบันต่าง ๆ เป็นชนวนการที่เกิดอย่างไม่รู้ตัวทั้งยอมรับและปฏิเสธจากวิถีชีวิตเดิม ซึ่งมีลักษณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ คือ ความเห็นอกว่าหรือดีกว่าของเดิม ค่านิยมในการบริโภค ความต้องการสิ่งผลิตขึ้นของประชาชน ชุมชน และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม เกิดการขยายขอบเขตอย่างไม่มีขีดจำกัด โดยเน้นความสำเร็จทางวัตถุของบุคคลคู่ไปกับการแข่งขันที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงผลเสียที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคม ลักษณะวัฒนธรรมของสังคมดังกล่าว ได้เริ่มเข้าครอบงำ ขยายแผ่กว้างออกจากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบท โดยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานของการพัฒนาและการแพร่ข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกประเภทเป็นปัจจัยสนับสนุน จากกลไกและชนวนการที่เกิดขึ้นทำให้การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วในวิถีชีวิตของคนชนบทและเมือง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในชุมชนชนบท หากไม่สามารถปรับตัวได้ทันหรือล้มเหลว ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาสุขภาพ อนามัย การเจ็บป่วย และปัญหาอื่น ๆ หลายด้านจะเป็นตามมา

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จากการพัฒนาไปสู่ความเจริญเติบโตและก้าวหน้ามากขึ้น นับเป็นเรื่องราวธรรมดาที่เกิดขึ้น เนื่องจากปัจจัยสาเหตุต่าง ๆ ผลักดันให้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่วิถีชีวิตที่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาไปสู่การต่อเนื่องกันของชนบทกับเมือง ซึ่งเริ่มการเปลี่ยนแปลงจากขั้นพื้นฐานไปตามชนวนการสู่ความซับซ้อนในความคิด ค่านิยม และวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในชุมชนชนบท อันเป็นช่วงระหว่งการเปลี่ยนของชุมชนชนบทไปสู่การเป็นชุมชนเมือง และในลักษณะเช่นเดียวกับความเป็นเมือง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อวิถีชีวิตของบุคคลในชุมชน ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมจากการเกิดของชุมชนเมืองหรือสังคมเมือง โดยเริ่มการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเดิมเป็นชุมชน

สังคมเกษตรกรรมไปสู่ชุมชนเมืองอุตสาหกรรม การเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมสมัยใหม่มีการตั้งโรงงาน อุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น และปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนชนบทได้ผลักดันให้แรงงานเกษตรกรรม ของชนบทเข้าสู่การรับจ้างเป็นแรงงานในอุตสาหกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจที่มุ่งแสวงหารายได้ การเปลี่ยนอาชีพ เพื่อปรับให้เข้ากับภาวะทันสมัยของเศรษฐกิจ ที่มีการแบ่งแยกหน้าที่ตามความชำนาญพิเศษในสังคมอุตสาหกรรม และยึดถือมาตรฐานใหม่เป็น กฎหมาย กฎเกณฑ์ร่วมกัน นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ การศึกษาจึงจำเป็นต้อง เปลี่ยนแปลงไปด้วย ส่วนผลการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในวิถีชีวิตที่บทบาทหน้าที่ของบุคคล และ ครอบครัวมีองค์การสังคมอื่น ๆ เข้ามาแทนที่ ทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับสมาชิก เปลี่ยนแปลง ไป รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นใหม่ยังไม่สามารถรับได้ทัน ปัญหาสุขภาพอนามัยและการเจ็บ บป่วยจึงเกิดตามมา เช่นเดียวกับผลงานวิจัยหลาย ๆ ท่าน ที่ผ่านมา พบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมเหมือนกัน

ผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเอกสารที่การศึกษาไว้ เกี่ยวกับการพัฒนาของชุมชนชนบท ไปสู่ชุมชนเมืองอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคนงาน โรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

ประคิษฐ์ ชาสมบัติ (2527) ได้ศึกษาพบว่า การเคลื่อนย้ายของแรงงานจากชนบท เข้ารับจ้างทำงานในเมืองอุตสาหกรรม 3 ใน 4 เป็นแรงงานที่มาจากสาขาเกษตรกรรม เปลี่ยน แปลงอาชีพไปสู่แรงงานโรงงานอุตสาหกรรมและบริการ เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 -24 ปี มีคุณ

วุฒิค่า และขาดประสบการณ์ สาเหตุที่ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงอาชีพเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม เพราะต้องการมีรายได้จากโรงงานอุตสาหกรรมที่สูงกว่าเดิม ซึ่งมีการว่างงานตามฤดูกาล และเมื่ออาชีพเกษตรกรรมที่ไม่มีความมั่นคง

Gellaway (1967) ศึกษาพบว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1957 มีประมาณร้อยละ 40 เป็นผู้ที่เปลี่ยนอาชีพจากสาขาเกษตรกรรมเข้าสู่การเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีปัจจัยที่สำคัญเพื่อต้องการเพิ่มรายได้ให้ดีกว่าเดิม

ชวริย์ ยาวุฒิ (2518) ศึกษาพบว่า การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เกิดการเคลื่อนย้ายและเปลี่ยนแปลงอาชีพจากสาขาเกษตรกรรมเข้าสู่การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีประมาณร้อยละ 88.78 ของแรงงานที่ศึกษา โดยมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุจากรายได้อาชีพเดิมต่ำ ความขัดสนในการดำรงชีพ การประสบกับภัยธรรมชาติ ขาดแคลนที่ดินทำกินและมีหนี้สิน เมื่อเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมทำให้ด้านเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการมีรายได้ที่สูงขึ้นกว่าเดิม

บริษา แสงโชติ (2533) ศึกษาพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในบริเวณชุมชนของจังหวัดนครปฐม ทำให้ครัวเรือนหันมาทำงานโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นและเศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ยานพาหนะ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งชุมชนที่อยู่ในบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จะมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากชุมชนที่ใกล้โรงงานขนาดเล็ก

นพพล ชีวะใจ (2523) ศึกษาพบว่า จากการสุ่มตัวอย่างในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายแรงงานในพื้นที่ของเกษตรกร เข้าไปทำงานนอกสาขาเกษตรกรรม และเข้าสู่แรงงานอุตสาหกรรมในแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเพื่อต้องการประกอบอาชีพที่ทำให้มีรายได้ของครอบครัวเพิ่มมากขึ้นกว่ารายได้จากสาขาเกษตรกรรม

วชิรา วิชัยวัฒน์ (2525) ได้ศึกษา ผลกระทบต่ออุปทานแรงงานของครอบครัวชนบทในการทำงานนอกระบบเกษตรของประเทศ จากตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด เชียงใหม่ และสุพรรณบุรี พบว่า ค่าจ้างแรงงานที่ได้รับจากงานนอกระบบเกษตร ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมต่าง ๆ และการบริการ ที่ใดทำให้รายได้สูงขึ้นหรือสูงกว่าจะทำให้หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกเปลี่ยนไปทำงานนอกระบบเกษตรที่เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวที่นั้น

เบญจมาศ เล็กอุทัย (2530) ได้ศึกษากำลังแรงงานตามระดับการศึกษา พบว่า เนื่องจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนที่จะขยายการศึกษาให้สูงขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม มีการนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาใช้ ตลาดแรงงานหรือคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมย่อมต้องการผู้มีการศึกษาสูง เป็นการปรับฐานะทางสังคม และค่านิยมเพิ่มขึ้น มีผลให้ครอบครัวมีบุตรลดลง เพื่อสามารถที่จะส่งเสริมให้การศึกษาเพิ่มขึ้น และความจำเป็นในการใช้สมาชิกช่วยทำงานในครอบครัวน้อยลงกว่าอดีต ทำให้กำลังแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นกว่าเดิม

ทิพวรรณ พุ่มฉวี (2532) ได้ศึกษาผู้ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทร-
ปราการ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มาจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเร่ง
การขยายโรงงานอุตสาหกรรม และมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก ทำให้แรงงานมีงานทำ
และเพิ่มรายได้มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งผู้ที่เปลี่ยนแปลงงานเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมนี้เป็นแรงงาน
ชายที่มีระดับการศึกษาสูง เข้าทำงานมากกว่าในภาคอื่น ๆ

เอื้อมพร ทองกระจาย และสมพันธ์ เตชะอธิก (2533) ศึกษาพบว่า การพัฒนา
ของประเทศไทยที่พัฒนา ได้ละ เลຍการพัฒนาคมนาคมขนส่ง แต่มุ่งพัฒนาทางกายภาพหรือวัตถุเป็น
หลัก จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลและครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยสังคมที่
เล็กที่สุด นอกจากจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวแล้ว ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะ
ของความสัมพันธ์และโครงสร้างทางสังคม ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะและที่ตั้งของอุตสาหกรรมนั้น ๆ และ
พบว่า อุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนชนบทแม้จะนำทำให้คนงานหลัง เผลเข้าสู่ตัวเมืองและน่าจะทำ
ให้ครอบครัวมีเวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้นนั้น แต่ความจริงการมีเวลาให้แก่กันระหว่างสมาชิกครอบครัว
กลับลดน้อยลง และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสุขนิสัย โดยที่บุคคลในสังคมอุตสาหกรรมจะตระหนัก
ถึงคุณค่าของเวลามากขึ้น มุ่งผลประโยชน์หรือตัวเงินที่ได้รับ การใช้เวลาส่วนตัวน้อยลง และ
พฤติกรรมของการบริโภคเปลี่ยนแปลงเป็นนิยมอาหารสำเร็จรูป จากการมีรายได้เป็นเงินสูงขึ้นลักษณะ
การบริโภคนครครอบครัวเปลี่ยนแปลงในลักษณะพุ่มเฟิย การจัดหาหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงของสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลทำให้อัตราการเสี่ยงต่อการ
เจ็บป่วยจากการทำงานสูง เนื่องจากความเครียดของวิถีการทำงานที่ต้องใช้ทักษะและความรู้ใน
การผลิตของอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น จะมีผลต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกกับชุมชนเปลี่ยนไปสู่ลักษณะตัว
ใครตัวมัน การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเปลี่ยนไปเป็นการจ้างแรงงานแทน เพิ่มความตึงเครียด
ในการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น

รุจา กุโงบุลย์ และคณะ (2533) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสถานะสุขภาพสตรีระหว่างหมู่บ้านเกษตรกรรมกับหมู่บ้านอุตสาหกรรมใหม่ ในเขตอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า อุตสาหกรรมใหม่ทำให้สตรีในหมู่บ้านเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านรายได้ของครอบครัว การศึกษาอบรม ทรัพย์สินและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น แต่ประสบปัญหาสุขภาพอนามัยเกิดการเจ็บป่วยบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอาการปวดศีรษะ สายตามืดปกติ แสบเคืองตา และการเข้าร่วมในกิจกรรมหรือมีเวลาให้กับครอบครัวและชุมชนน้อยลง

ผลการศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ผ่านมา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่กระจายสู่ที่ตั้งในชนบทหรือส่วนภูมิภาคมากขึ้นนั้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนชนบทเริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นเมือง หรือช่วงการต่อเนื่องระหว่างชนบทกับเมือง ซึ่งจากเดิมเป็นสังคมเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความเป็นสังคมอุตสาหกรรมของชุมชนชนบท และเป็นผลผลักดันให้แรงงานในชนบทเปลี่ยนอาชีพเข้าเป็นแรงงานโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นไปด้วย การเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของแรงงานชนบทเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวนี้จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงและปรับตนเอง เข้าสู่กระบวนการตามวิถีชีวิตของสังคมอุตสาหกรรมตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพื่อการแสวงหารายได้ให้มีความมั่นคง สามารถจัดหาทรัพย์สินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของครอบครัวและสมาชิกให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ของอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ ทำให้คนงานในชุมชนชนบทจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ การศึกษา และประสบการณ์มากขึ้น การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท ซึ่งต้องทำงานแข่งขันกับเวลา ทำให้ความสัมพันธ์กับครอบครัว เปลี่ยนแปลงไปเกิดความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ขึ้น และต้องปรับให้เข้า

กับสภาพแวดล้อมในการทำงานต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ปัญหาทางสุขภาพอนามัยและการเจ็บป่วยจึงเกิดขึ้นตามมา

การศึกษาดังกล่าวทำให้ทราบว่า จากการเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในส่วภูมิภาคของแรงงานชนบทก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมตามมา เช่นเดียวกับคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ย่อมน่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยในประการที่สำคัญ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ ทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงต่อไป

ตัวแปรที่เข้าในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาระหว่างก่อนและหลังการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

1. รายได้
2. ทรัพย์สิน
3. การศึกษา
4. ความสัมพันธ์กับครอบครัว
5. สุขภาพอนามัย

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถนำมาเป็นกรอบในการกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจ ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะ เวลา ก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
2. มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะ เวลา ก่อน และหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีวิจัย

วิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจและทางสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ในระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

หน่วยในการวิเคราะห์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หน่วยในการวิเคราะห์ คือ คนงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ระหว่างสำรวจ เฉพาะผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากร

ประชากรเป้าหมายของการศึกษา คือ ผู้ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ก่อตั้งจากกระทรวงอุตสาหกรรม และมีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งสิ้น 5 โรงงาน มีจำนวน 1,600 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (muti - stage random sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเสนาทั้งหมด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ เลือกโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวน 5 โรงงาน ได้แก่ โรงงานของบริษัท ศรีสุริย์ จำกัด บริษัท รังสิตพุกแวย์ จำกัด บริษัท พี.เอส.อาร์.พุกแวย์ จำกัด บริษัท อินเจนเวชั่น พุกแวย์ จำกัด และบริษัท นิชเรชนิ ปรคคอร์ปอเรชั่น จำกัด

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดตัวอย่าง จากจำนวนคนงานของโรงงานอุตสาหกรรมเฉพาะผู้มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเสนา และโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ได้รับการคัดเลือกในขั้นตอนที่ 1 โดยอาศัยสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีการของ Parel และคณะ (1973) ซึ่งกำหนดว่าตัวอย่างที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้ จะสามารถใช้เป็นตัวแทนได้ร้อยละ 95 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 104 ราย หลังจากนั้นได้ทำการกำหนดขนาดตัวอย่าง

จากแต่ละโรงงาน โดยวิธีการกำหนดสัดส่วน ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละโรงงาน ดังตาราง
ที่ 1 และมีสูตร คือ

$$n = \frac{NZ^2P(1-P)}{ND^2 + Z^2P(1-P)}$$

- กำหนดค่าให้
- n = จำนวนขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
 - N = จำนวนขนาดประชากรในพื้นที่ศึกษา
 - Z = ค่าของ Z เมื่อมีการกระจายแบบปกติ
(normal curve) ในที่นี้ได้กำหนดระดับความเชื่อมั่น
ไว้ร้อยละ 95 จะได้ค่า $Z = 1.96$
 - P = สัดส่วนของการเปลี่ยนแปลงตั้งไว้ร้อยละ 50 ทำให้ได้ค่า
 $P = 0.5$
 - D = การประมาณสัดส่วนของการเปลี่ยนแปลง หรือการคาด
ประมาณ P จะคลาดเคลื่อนสูงสุดไม่เกิน ร้อยละ 10
จึงทำให้ได้ค่า $D = 0.1$

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงงานอุตสาหกรรม

ชื่อโรงงาน	ประเภทการผลิต	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
บริษัท นิซเชนิโปรดักส์ จำกัด	เครื่องมือแพทย์	167	11
บริษัท ศรีสุริย์ จำกัด	รองเท้า	470	30
บริษัท พี.เอส.อาร์.ฟุตแวร์ จำกัด	รองเท้า	557	35
บริษัท อินเจนเวชั่น ฟุตแวร์ จำกัด	รองเท้า	168	12
บริษัท รังสิต ฟุตแวร์ จำกัด	รองเท้า	238	16
รวม		1,600	104

ขั้นตอนที่ 3 เลือกตัวอย่างหลังจากได้จำนวนตัวอย่างขั้นตอนที่ 2 แล้ว ทำการเลือกตัวอย่างจากแต่ละโรงงาน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยการจับสลากแบบไม่มีการแทนที่ นุ่มแยกแผนก และนุ่มแยกสถานภาพของพนักงาน จนครบจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดถือเป็นแนวทางในการ สร้างแบบสอบถาม ภัยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยรายละเอียดในปัจจุบันที่มีศึกษาเกี่ยวกับ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกของครอบครัว อาชีพ สาเหตุการเข้าทำงาน และประสบการณ์ในการทำ งานในโรงงานอุตสาหกรรม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของพนักงานโรงงาน อุตสาหกรรม จำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย รายละเอียดของสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ที่เป็น อยู่ของพนักงานในระหว่างระยะเวลาก่อนและหลัง เข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับราย ได้ ทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลแนวโน้มในอนาคตทางเศรษฐกิจและสังคม ของ พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย รายละเอียด แนวโน้มเกี่ยวกับรายได้ ทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย

การทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) ดังนี้ คือ

การหาความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแล้ว นำไปปรึกษากับประธานกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Pre - test) กับคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่นำได้คัดเลือกให้เป็นตัวอย่างในเขตอำเภอเสนา จำนวน 25 ตัวอย่างอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้น มีเนื้อหาสมบูรณ์ และคำถามที่ใช้ผู้ตอบเข้าใจหรือไม่เพียงใด และสมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไร หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งดำเนินการระหว่างวันที่ 26 - 29 กันยายน 2534 โดยไปชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถามแก่พนักงานฝ่ายบุคคลของโรงงานแต่ละบริษัทที่ได้คัดเลือก เป็นตัวอย่าง และจับฉลาก เลือกคนงานที่เป็นตัวอย่างให้พนักงานฝ่ายบุคคลนำไปแจกแบบสอบถามให้ตอบ และใช้การสอบถามจนครบสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาลงรหัส และบันทึกข้อมูลลงใน diskette แล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS^X จากนั้นนำผลที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์และนำเสนอรายงานการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ใช้อัตราส่วนร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน
2. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร ใช้การทดสอบ t-test โดยมีระดับนัยสำคัญที่ .05
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) โดยมีระดับนัยสำคัญที่ .05 และการวัดขนาดของความสัมพันธ์ ใช้ค่า Phi หรือค่า Cramer's V แล้วแต่กรณี โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่า Phi หรือค่า Cramer's V กล่าวคือ ถ้าค่า Phi หรือค่า Cramer's V มีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 100 และหากค่า Phi หรือค่า Cramer's V มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันเลย หรือคิดเป็นร้อยละ เท่ากับ 0

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม ของ
คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แบ่งผลการวิจัย
ออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. เป็นลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส
จำนวนสมาชิกในครอบครัว การอยู่อาศัย อาชีพเดิม ระยะเวลาการทำงานโรงงาน และสาเหตุ
การเข้าทำงานโรงงานของคนงานโรงงาน ดังปรากฏผลในตารางที่ 2

2. เป็นลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่
รายได้ ทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัยของคนงานโรงงาน
อุตสาหกรรม โดยเปรียบเทียบระหว่างระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานโรงงาน ดังปรากฏผลใน
ตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 19

3. เป็นลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มทาง เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้
ทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัวและสุขภาพอนามัยของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม
ดังปรากฏผลในตารางที่ 20 ถึงตารางที่ 25

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

5. ข้อวิจารณ์

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 104 คน โดยสามารถจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งได้แก่ ลักษณะของเพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว การอยู่อาศัยในปัจจุบัน อาชีพเดิม ระยะเวลาที่ทำงานในปัจจุบัน และสาเหตุการเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ได้ผลการศึกษา ดังนี้ (ตารางที่ 2)

เพศ

คนงานโรงงาน เป็นหญิงมากกว่าชาย กล่าวคือ คนงานที่เป็นหญิง มีส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 74.0 และเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 26.0

อายุ

คนงานโรงงานมีช่วงอายุระหว่าง 20 - 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมาคือ ช่วงอายุระหว่าง 24 - 27 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.7 ช่วงอายุ 16 - 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.4 และช่วงอายุ 28 - 31 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.7

สถานภาพสมรส

สถานภาพสมรสของคนงานโรงงานส่วนใหญ่ เป็นโสดมีถึงร้อยละ 76.9 รองลงมาสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 21.2 ส่วนที่เป็นหม้ายและแยกกันอยู่ มีเพียงร้อยละ 1.0 เท่านั้น

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ของคนงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

ลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (N = 104)
เพศ		
ชาย	27	26.0
หญิง	77	74.0
อายุ (ปี)		
16 - 19	16	15.4
20 - 23	46	44.2
24 - 27	35	33.7
28 - 31	7	6.7
สถานภาพสมรส		
โสด	80	76.9
สมรส	22	21.2
หม้าย	1	1.0
แยกกันอยู่	1	1.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน) (N = 104)	ร้อยละ
<u>จำนวนสมาชิกในครอบครัว</u>		
1 - 2	4	3.2
3 - 4	23	22.2
5 - 6	36	34.6
7 - 8	30	28.8
9 - 10	6	5.8
11 คนขึ้นไป	5	4.8
<u>การอยู่อาศัยในปัจจุบัน</u>		
อยู่กับบิดา/มารดา	81	77.9
แยก/อยู่กับบุคคลอื่น	23	22.1
<u>อาชีพเดิม</u>		
ทำนา/ไร่	11	10.6
เลี้ยงสัตว์/ประมง	1	1.0
รับจ้างทั่วไป	38	36.5
ค้าขาย	12	11.5
ว่างงาน	25	24.1
อาชีพอื่นนอกจากนี้	17	16.3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน) (N = 104)	ร้อยละ
<u>ประสบการณ์ในการทำงานโรงงาน (เดือน)</u>		
1 - 12	21	20.3
13 - 24	43	41.3
25 - 36	20	19.2
37 - 48	8	7.6
49 ขึ้นไป	12	11.7
<u>สาเหตุการเข้าทำงานโรงงาน*</u>		
ว่างงาน	42	40.4
ไม่มีที่ทำงาน	18	17.3
รายได้สูงกว่าเดิม	18	17.3
จบการศึกษา	18	17.3
อุปการะสมาชิกครอบครัวหลายคน	16	15.4
มีหนี้สินมาก	5	4.8
รายได้จาก เกษตรไม่พอ	5	4.8
อื่น ๆ นอกจากนี้	14	13.5

* สาเหตุตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัวแล้ว ปรากฏว่ามีจำนวนระหว่าง 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีช่วงระหว่าง 7 - 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 ช่วงระหว่าง 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ช่วงระหว่าง 9 - 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ช่วงตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.8 และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยสุด ช่วงระหว่าง 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 เท่านั้น

การอยู่อาศัยในปัจจุบัน

สำหรับการอยู่อาศัยในปัจจุบันของคนงานโรงงาน ส่วนใหญ่ยังอาศัยอยู่บ้านของบิดา มารดา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.9 ส่วนแยกอยู่อาศัยและอยู่กับบุคคลอื่น มีเพียงร้อยละ 22.1

อาชีพเดิม

เมื่อศึกษาถึงอาชีพเดิม พบว่า คนงานโรงงานเดิมประกอบอาชีพหลายอย่างต่างกัน ไป โดยมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมา มีอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.3 ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 11.5 ทำนา ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.6 และน้อยที่สุดอาชีพเลี้ยงสัตว์ และประมง คิดเป็นร้อยละ 1.0 ในขณะที่ว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 24.1

ประสิทธิภาพในการทำงานโรงงาน

สำหรับระยะเวลาที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในปัจจุบัน พบว่า คนงานโรงงานมีระยะเวลาการทำงานโรงงาน ระหว่าง 13 - 24 เดือน คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมามีระยะเวลา ระหว่าง 1 - 12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้มีระยะเวลา ระหว่าง 25 - 26 เดือน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และผู้มีระยะเวลา ระหว่าง 49 เดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.7 ในขณะที่ต่ำสุด เป็นผู้มีระยะเวลา ระหว่าง 37 - 48 เดือน คิดเป็นร้อยละ 7.6

สาเหตุการเข้าทำงานโรงงาน

เมื่อพิจารณาสาเหตุสำคัญที่เข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า คนงานโรงงานร้อยละ 40.4 มีสาเหตุจากการว่างงาน รองลงมาเป็นผู้ที่ติดต่อกัน มีรายได้สูงกว่าเดิม และเพิ่งจบการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.3 เท่ากัน อุปการะสมาชิกครอบครัวหลายคน คิดเป็นร้อยละ 15.4 ซึ่งน้อยที่สุดมีสาเหตุจากหนีสินมาก และรายได้จากการเกษตรไม่พอ คิดเป็นร้อยละ 4.8 เท่ากัน ในขณะที่สาเหตุอื่น ๆ นอกจากนี้ คิดเป็นร้อยละ 13.5

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของประชากรทั้งด้านลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม สรุปได้ว่าคนงานโรงงานส่วนใหญ่เป็นหญิง ใตสมากกว่าสมรส และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20 - 27 ปี มีมากกว่าครึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่มักอาศัยอยู่กับบิดามารดา โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 - 6 คน มากที่สุด และเดิมมีอาชีพรับจ้างทั่วไปสำหรับสาเหตุที่สำคัญที่เข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรมจากการว่างงาน โดยมีระยะเวลาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเกือบครึ่งระหว่าง 13 - 24 เดือน หรือ 1 - 2 ปี

การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม
ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ

เป็นข้อมูลลักษณะการ เปรียบเทียบอัตราร้อยละ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจของประชากร ได้แก่ รายได้ และทรัพย์สิน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน อุตสาหกรรม ดังปรากฏผลในตารางที่ 3 ถึง ตารางที่ 6

รายได้

การเปรียบเทียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ และ เงินเก็บ ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของรายได้ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

ระดับรายได้ (บาท)	<u>ก่อนทำงานโรงงาน</u>		<u>ปัจจุบันทำงานโรงงาน</u>	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	55	52.9	-	-
ต่ำกว่า 1,000	5	4.8	-	-
1,000 - 1,999	17	16.3	-	-
2,000 - 2,999	11	10.6	24	23.1
3,000 - 3,999	5	4.8	32	30.7
4,000 - 4,999	5	4.8	23	22.2
5,000 ขึ้นไป	6	5.8	25	24.0
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงาน มีรายได้ อยู่ระหว่าง 1,000 - 1,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.3 รองลงมารายได้ระหว่าง 2,000 - 2,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.6 และรายได้ระหว่างตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.8 และรายได้ระหว่าง 3,000 - 3,999 บาท รายได้ระหว่าง 4,000 - 4,999 บาท และ

ต่ำกว่า 1,000 บาท มีน้อยสุด คิดเป็นร้อยละ 4.8 เท่ากัน ในขณะที่ผู้ที่มีรายได้มีเกินครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 52.9 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานอุตสาหกรรม คนงานโรงงานมีรายได้อยู่ระหว่าง 3,000 -3,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมารายได้ระหว่างตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.0 และมีรายได้ระหว่าง 2,000 -2,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.1 และรายได้ระหว่าง 4,000 - 4,999 บาท มีต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 22.2 ในขณะที่ไม่พบผู้มีรายได้อื่นนอกจากนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของเงินเก็บ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

จำนวนเงินเก็บ (บาทต่อเดือน)	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีเงินเก็บ	85	81.7	61	58.7
ต่ำกว่า 1,000	5	2.0	18	17.3
1,000 - 1,999	8	7.6	16	14.3
2,000 - 2,999	3	2.9	4	3.9
3,000 ขึ้นไป	6	5.8	5	4.8
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม มีเงินเก็บต่อเดือน คือ มีระหว่าง 1,000 - 1,999 บาท มีร้อยละ 7.6 ตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 5.8 มีระหว่าง 2,000 - 2,999 บาท ร้อยละ 2.9 และต่ำกว่า 1,000 บาท มีร้อยละ 2.0 ในขณะที่ผู้ไม่มีเงินเก็บสูงถึงร้อยละ 81.7 แต่เมื่อทำงานโรงงาน มีเงินเก็บต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 17.6 รองลงมา มีระหว่าง 1,000 - 1,999 บาท มีร้อยละ 14.3 ระหว่าง 3,000 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 4.8 และระหว่าง 2,000 - 2,999 บาท มีน้อยที่สุด ร้อยละ 3.9 ในขณะที่ผู้ไม่มีเงินเก็บลดลงเหลือร้อยละ 58.7

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของผู้มีเงินเก็บ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

ผู้มีเงินเก็บ	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีเก็บ	85	81.7	61	58.7
มีเก็บ	19	18.3	43	41.3
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ไม่มีเงินเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 81.7 ในขณะที่ผู้เหลือเก็บเพียงร้อยละ 18.3 เท่านั้น แต่ในปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ผู้มีเงินเหลือเก็บเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 41.3 ในขณะที่ผู้ไม่มีเงินเหลือเก็บ ลดลงคิดเป็นร้อยละ 58.7

ทรัพย์สิน

เป็นการเปรียบเทียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินหรือสิ่งของ มีค่าแต่ละประเภทและคะแนนทรัพย์สิน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของทรัพย์สินแต่ละประเภท ระหว่างก่อนและหลัง
ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ประเภททรัพย์สิน*	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่ดิน	9	8.7	7	6.7
บ้าน	22	21.2	21	20.2
รถยนต์/รถจักรยานยนต์	1	1.0	3	2.9
รถมอเตอร์ไซด์	16	15.4	34	32.7
รถจักรยาน	22	21.2	21	20.2
รถควายเหล็ก	1	1.0	2	1.9
รถ - กระบือ	3	2.9	5	4.8
วิทยุแท็บ/ส.เคอร์รี่	43	42.3	54	51.9
ทีวีสี/ขาวดำ	39	37.5	41	39.4
วี ดี โอ	9	8.7	9	8.7
ตู้เย็น	22	21.2	36	34.6
จักรเย็บผ้า	20	19.2	19	18.3
ทองรูปพรรณ	28	26.9	40	38.5

* แสดงทรัพย์สินแต่ละประเภทที่มี นอกนั้นไม่มี

จากตารางที่ 6 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงาน มีทรัพย์สินและสิ่งของมีค่าแยกตามประเภทต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุแท็บเล็ตและสเตรียโอ มีร้อยละ 42.3 รองลงมาเป็นที่วีซีดีและซาวด์มีร้อยละ 37.5 ทองรูปพรรณ มีร้อยละ 26.9 และบ้าน จักรยาน กับตู้เย็น มีร้อยละ 21.2 เท่ากัน จักรเย็บผ้า มีร้อยละ 19.2 รถมอเตอร์ไซด์ มีร้อยละ 15.4 และที่ดินกับวี ซี ดี มีร้อยละ 8.9 เท่ากัน และรถ - กระบี่ มีร้อยละ 2.9 ส่วนมีน้อยที่สุดเป็นรถยนต์หรือรถปิคอัพ กับรถควายเหล็ก มีร้อยละ 1.0 เท่ากัน ในขณะที่เรือยนต์และรถอีแต่นั้นไม่มีผู้ใดมีแต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน ครึ่งหนึ่งมีวิทยุแท็บเล็ตหรือสเตรียโอ มากที่สุดมีร้อยละ 51.9 รองลงมาเป็นที่วีซีดีและซาวด์ มีร้อยละ 39.4 และทองรูปพรรณ มีร้อยละ 38.5 ตู้เย็น มีร้อยละ 34.6 รถมอเตอร์ไซด์ มีร้อยละ 32.7 ส่วนบ้านและรถจักรยาน มีร้อยละ 20.2 เท่ากัน จักรเย็บผ้า มีร้อยละ 18.3 วี ซี ดี มีร้อยละ 8.7 และที่ดิน มีร้อยละ 6.7 รถ - กระบี่ มีร้อยละ 4.8 รถยนต์และรถปิคอัพ มีร้อยละ 2.9 ส่วนรถควายเหล็กมีน้อยที่สุด ร้อยละ 1.9 ในขณะที่เรือยนต์กับรถอีแต่นั้นไม่มีผู้ใดมีเช่นเดียวกัน

ผลจากการศึกษาข้อมูล ในลักษณะการ เปรียบเทียบอัตราร้อยละ เกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม โดยศึกษาดูระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานโรงงาน ซึ่งได้จำแนกประกอบด้วย รายได้ และทรัพย์สิน สรุปผลได้ ดังนี้

ด้านรายได้ พบว่า ก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม คนงานโรงงานมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 1,000 - 1,999 บาท และค่าสุดมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท กับระหว่าง 4,000 - 4,999 บาท เท่ากัน ในขณะที่ยังไม่มีผู้ใดมีรายได้สูงกว่าครึ่ง แต่เมื่อเข้าทำงานโรงงาน คนงานทั้งหมดมีรายได้ใกล้เคียงกัน โดยมีรายได้ระหว่าง 3,000 - 3,999 บาท และรายได้ระหว่าง 4,000 - 4,999 บาท มีค่าสุด เมื่อศึกษาการเก็บเงินของคนงาน พบว่า ก่อนทำงานโรงงาน คนงานส่วนใหญ่นำเงินเก็บ ในขณะที่ผู้ที่มีเงินเก็บเพียงเล็กน้อย แต่เมื่อทำงานโรงงาน ผู้มีเงินเก็บมีจำนวนสูงขึ้น คือเกือบครึ่งหนึ่งใกล้เคียงกับจำนวนผู้ไม่มีเงินเก็บซึ่งมีลดลง

ด้านทรัพย์สิน พบว่า ก่อนทำงานโรงงาน คนงานโรงงานมีทรัพย์สินตามจำนวนแต่ละประเภท ได้แก่ วิทยุเทปหรือสเตอริโอมากที่สุด รองลงมา เครื่องโทรทัศน์ ทองรูปพรรณ บ้านรถจักรยาน ตู้เย็น จักรเย็บผ้า รถมอเตอร์ไซด์ มีใกล้เคียงตามลำดับ และอื่น ๆ นอกจากนี้มีเล็กน้อย แต่เมื่อเข้าทำงานโรงงาน ทรัพย์สินแต่ละประเภทที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ รถมอเตอร์ไซด์ ตู้เย็น ทองรูปพรรณ วิทยุเทปหรือสเตอริโอ และอื่น ๆ นอกจากนี้เพิ่มและลดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

เป็นข้อมูลลักษณะการ เปรียบเทียบเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมของประชากร ได้แก่ การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ระหว่างก่อนและหลังทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม ดังปรากฏผลในตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 19

การศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงของการศึกษาก่อนและหลังทำงาน อุตสาหกรรม ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	49	47.1
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	14	13.5
อาชีวศึกษา/ปริญญาตรี	41	39.4
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงาน มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และต่ำกว่ามีเกือบครึ่งคิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 39.4 และระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามีต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 13.5

เมื่อเปรียบเทียบกับระดับการศึกษาของคนงาน หลังเข้าทำงานโรงงานแล้ว ปรากฏผลในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษา หลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่สูงขึ้น	82	78.8
สูงขึ้น	22	21.2
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ในปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาน่าสูงขึ้นกว่าเดิมถึง ร้อยละ 78.8 ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม มีเพียงร้อยละ 21.2

ความสัมพันธ์กับครอบครัว

การศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความเกี่ยวพันของความรับผิดชอบ การร่วมกิจกรรม การพึ่งพาอาศัย การขอคำปรึกษาตัดสินใจ และการใช้เวลากับครอบครัว ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถแยกความเกี่ยวพันประการที่สำคัญ คือ ความรับผิดชอบพิจารณาจากการมอบเงิน และการรับภาระดูแลครอบครัว การร่วมกิจกรรม พิจารณาจากการช่วยงานอาชีพของครอบครัว การพึ่งพาอาศัย พิจารณาจากการขอความช่วยเหลือ การตัดสินใจ พิจารณาจากการขอคำปรึกษา และการใช้เวลากับครอบครัว พิจารณาจากการมีเวลาหยุดอยู่กับบ้านกับครอบครัว ดังปรากฏผลในตารางที่ 9 ถึงตารางที่ 16

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการมอบเงินให้ครอบครัว ก่อนและหลังทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

การมอบเงิน ให้ครอบครัว	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มอบให้	78	75.0	17	16.3
มอบให้	26	25.0	87	83.7
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงานมีการมอบเงินให้สมาชิกครอบครัว เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเพียงร้อยละ 25.0 ในขณะที่ไม่มอบเงินให้ถึงเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.0 ในปัจจุบันเมื่อเข้าทำงานโรงงาน คนงานมอบเงินให้ครอบครัวเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 83.7 ในขณะที่ผู้ไม่มอบเงินลดน้อยลง มีเพียงร้อยละ 16.3

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของเงินที่มอบให้ครอบครัว ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

เงินที่มอบให้ ครอบครัว (บาท)	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นมมอบให้	78	75.0	17	16.3
ต่ำกว่า 1,000	10	9.6	14	13.5
1,000 - 1,999	10	9.6	37	35.6
2,000 - 2,999	4	3.9	22	21.1
3,000 ขึ้นไป	2	1.9	14	13.5
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 10 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงานได้มอบเงินให้กับครอบครัว เป็นค่าใช้จ่ายระหว่าง 1,000 - 1,999 บาท กับต่ำกว่า 1,000 บาท มีร้อยละ 9.6 เท่ากัน รองลงมาระหว่าง 2,000 - 2,999 บาท มีร้อยละ 3.9 และมอบให้ระหว่าง 3,000 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 1.9 ในขณะที่นมมอบเงินให้ มีร้อยละ 75.0 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้วมีคนงานมอบเงินให้ระหว่าง 1,000 - 1,999 บาท มีร้อยละ 35.6 รองลงมามอบให้ระหว่าง 2,000 - 2,999 บาท มีร้อยละ 21.1 และมอบให้ตั้งแต่ระหว่าง 3,000 บาทขึ้นไป กับต่ำกว่า 1,000 บาท น้อยที่สุดมีร้อยละ 13.5 เท่ากัน ในขณะที่นมมอบเงินให้ มีเพียงร้อยละ 16.3

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการรับภาระสมาชิกครอบครัว ก่อนและหลังทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

การรับภาระ ในครอบครัว	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีภาระ	60	57.7	29	27.9
มีภาระ	44	42.3	75	77.1
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงาน
ไม่ต้องรับผิดชอบรับภาระสมาชิกในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 57.7 ในขณะที่ต้องรับภาระสมาชิก
ในครอบครัว มีร้อยละ 42.3 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน ผู้ที่ไม่ต้องรับภาระสมาชิกในครอบ
ครัวลดน้อยลง เหลือเพียงร้อยละ 27.9 ในขณะที่คนงานส่วนใหญ่ต้องรับภาระเพิ่มมากขึ้น คิดเป็น
ร้อยละ 77.1

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการมีผู้เป็นภาระ ก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

ผู้เป็นภาระ (คน)	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	60	57.7	29	27.9
1 - 2	22	21.1	30	28.8
3 - 4	11	10.6	23	22.1
5 - 6	6	5.8	11	10.6
7 ขึ้นไป	5	4.8	11	10.6
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงาน มีผู้เป็นภาระในครอบครัวระหว่าง 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 รองลงมา มีระหว่าง 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และมีระหว่าง 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และมีภาระ 7 คนขึ้นไป น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.8 ในขณะที่มีผู้เป็นภาระเกินครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 57.7 ในปัจจุบัน เมื่อทำงานโรงงานอุตสาหกรรม มีผู้เป็นภาระในครอบครัวมีระหว่าง 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมา มีระหว่าง 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 และมีระหว่าง 5 - 6 คน กับ 7 คนขึ้นไป น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.6 เท่ากัน ในขณะที่มีผู้เป็นภาระลดน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 27.9

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการช่วยงานอาชีพครอบครัว ก่อนและหลังทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

การช่วยงานอาชีพ ของครอบครัว	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ช่วยงาน	32	30.8	59	56.7
ช่วยงาน	72	69.2	45	43.3
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 13 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรมก่อนทำงานโรงงาน มีการช่วยงานอาชีพหลักของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 69.2 ในขณะที่ไม่ได้ช่วยงานอาชีพหลักมีเพียงร้อยละ 30.8 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้วไม่ได้ช่วยงานอาชีพหลักของครอบครัวกลับเพิ่มมากขึ้นเกินครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 56.7 ในขณะที่มีการช่วยงานอาชีพหลักลดลง คิดเป็นร้อยละ 43.3

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการขอความช่วยเหลือ ก่อนและหลังทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

การขอความช่วยเหลือ	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดามารดา	85	81.7	73	70.2
ตนเอง/บุคคลอื่น	19	18.3	31	29.8
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงานต้องพึ่งพาอาศัยโดยขอความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อนเกี่ยวกับด้านการเงินและด้านอื่น ๆ จากบิดามารดา เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 81.7 ในขณะที่ขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้แก่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน และอื่น ๆ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 18.3 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว ผู้ให้ความช่วยเหลือที่เป็นบุคคลอื่น เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 29.8 ในขณะที่บิดามารดา ลดลงคิดเป็นร้อยละ 70.2

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการขอคำปรึกษาทัศนใจ ก่อนและหลังทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

การขอคำปรึกษา ทัศนใจ	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดามารดา	75	72.1	48	46.2
ตนเองและบุคคลอื่น	29	27.9	56	53.8
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 15 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงานหากมี
ปัญหาหรือเรื่องสำคัญที่ต้องตัดสินใจทั้งเรื่องส่วนตัวและการทำงาน จะขอคำปรึกษาส่วนใหญ่ จากบิดา
มารดา คิดเป็นร้อยละ 72.1 ในขณะที่จะตัดสินใจด้วยตนเองหรือปรึกษาบุคคลอื่น เช่น ญาติ
พี่น้อง สามีภรรยา รวมกัน คิดเป็นร้อยละ 27.9 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน จะขอคำปรึกษา
จากบิดา มารดา ลดลงมีเพียงร้อยละ 46.2 ในขณะที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง และบุคคลอื่นมีเพิ่ม
มากขึ้น เป็นร้อยละ 53.8

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว ก่อนและหลัง
ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

เวลาหยุดอยู่บ้าน กับครอบครัว (วัน)	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีเวลาหยุด	17	16.3	6	5.8
1 - 2	45	43.3	98	94.2
3 - 4	6	5.7	-	-
5 ขึ้นไป	36	34.7	-	-
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 16 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงานมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัวต่อสัปดาห์ระหว่าง 1 - 2 วัน มีร้อยละ 43.3 รองลงมาใกล้เคียงกับมีเวลาหยุด 5 วันขึ้นไป ร้อยละ 34.7 และมีเวลาหยุดระหว่าง 3 - 4 วัน น้อยที่สุด มีร้อยละ 5.7 ในขณะที่ผู้ไม่มีเวลาหยุด มีร้อยละ 16.3 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้วคนงานมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัวส่วนใหญ่ ระหว่าง 1 - 2 วัน มากที่สุดมีถึงร้อยละ 94.2 และไม่มีเวลาหยุด มีเพียงร้อยละ 5.8 และไม่มีผู้มีเวลาหยุดระหว่าง 3 - 4 วัน กับ 5 วัน ขึ้นไปเช่นกัน

สุขภาพอนามัย

การศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสุขภาพอนามัย ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ การเจ็บป่วย อาการที่ป่วย และการตรวจรักษาสุขภาพ ดังปรากฏผลในตารางที่ 17 ถึงตารางที่ 19

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการเจ็บป่วย ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

การเจ็บป่วย	<u>ก่อนทำงานโรงงาน</u>		<u>ปัจจุบันทำงานโรงงาน</u>	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยเจ็บป่วย	48	46.2	34	32.7
เคยเจ็บป่วย	56	53.8	70	67.3
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 17 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงานเคยเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 53.8 ในขณะที่ไม่เคยเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 46.2 แต่เมื่อทำงานโรงงานแล้ว คนงานเคยเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 67.3 ในขณะที่ไม่เคยเจ็บป่วยลดลง มีเพียงร้อยละ 32.7

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของอาการเจ็บป่วย ก่อนและหลังทำงานโรงงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

อาการเจ็บป่วย* (ครั้ง)	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บาดเจ็บจากการทำงาน	5	4.8	9	8.7
ปวดศีรษะ	39	37.5	48	46.2
สายตามึลมบวม (สั้น ยาว)	2	1.9	6	5.8
แสบเคืองตา	5	4.8	13	12.5
โรคกระเพาะ	2	1.9	9	8.7
นอนไม่หลับ (เครียด)	6	5.8	12	11.5
อาการแพ้สิ่งต่าง ๆ	6	5.8	12	11.5
ปวดหลัง/ตามร่างกาย	10	9.6	20	19.2
เป็นไข้หวัดบ่อยครั้ง	28	26.9	32	30.8
อื่น ๆ	2	1.9	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 18 พบว่า คนงานโรงงานก่อนเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรมมีอาการเจ็บป่วย คือ มีอาการปวดศีรษะ ร้อยละ 37.5 รองลงมาเป็นไข้หวัดบ่อยครั้ง มีร้อยละ 26.9 ปวดหลังและร่างกาย มีร้อยละ 9.6 นอนไม่หลับ (เครียด) และอาการแพ้สิ่งต่าง ๆ มีร้อยละ 5.8 เท่ากัน บาดเจ็บจากการทำงานและแสบเคืองตา มีร้อยละ 4.8 เท่ากัน และสายตาคิดปกติ (สั้น ยาว) กระจกกระเพาะและอื่น ๆ มีเท่ากัน ร้อยละ 1.9 แต่เมื่อหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรมพบว่า อาการปวดศีรษะ มีร้อยละ 46.2 รองลงมาเป็นไข้หวัดบ่อยครั้ง มีร้อยละ 30.8 ปวดหลังและตามร่างกาย มีร้อยละ 19.2 แสบเคืองตา มีร้อยละ 12.5 นอนไม่หลับ (เครียด) และอาการแพ้สิ่งต่าง ๆ มีร้อยละ 11.5 เท่ากัน บาดเจ็บจากการทำงานและกระจกกระเพาะ มีร้อยละ 8.7 เท่ากัน สายตาคิดปกติ (สั้น ยาว) มีร้อยละ 5.8 และ อื่น ๆ มีร้อยละ 1.0

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของการตรวจรักษา ก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

การตรวจรักษา (ครั้ง)	ก่อนทำงานโรงงาน		ปัจจุบันทำงานโรงงาน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เข้ารักษา	52	50.0	36	34.6
1 - 5	34	42.2	55	52.9
6 - 10	4	3.9	7	6.7
11 ขึ้นไป	4	3.9	6	5.8
รวม	104	100.0	104	100.0

จากตารางที่ 19 พบว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนทำงานโรงงานคนงานเข้าตรวจรักษา ระหว่าง 1 - 5 ครั้ง มีร้อยละ 42.2 และมีผู้เข้าตรวจ ระหว่าง 6 - 10 ครั้ง กับ 11 ครั้งขึ้นไป มีร้อยละ 3.9 เท่ากัน ในขณะที่มีผู้ไม่เข้าตรวจรักษา มีครึ่งหนึ่งร้อยละ 50.0 แต่ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว คนงานเข้าตรวจรักษา ระหว่าง 1 - 2 ครั้ง มีร้อยละ 52.9 รองลงมาเข้าตรวจ ระหว่าง 6 - 10 ครั้ง มีร้อยละ 6.7 และระหว่าง 11 ครั้งขึ้นไป มีร้อยละ 5.8 ในขณะที่มีผู้ไม่เข้าตรวจรักษาลดลง มีเพียงร้อยละ 34.6

จากการศึกษาข้อมูลในลักษณะ เปรียบเทียบอัตราร้อยละ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม โดยศึกษาระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงาน ซึ่งได้แก่ การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ปรากฏผลสรุป ดังนี้

ด้านการศึกษา พบว่า ก่อนทำงานโรงงานมีผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา หรือต่ำกว่ามีเกือบครึ่ง และอาชีวศึกษาหรือปริญญาตรี มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าตามลำดับ แต่ปัจจุบันเข้าทำงานโรงงานมีระดับการศึกษาไม่ได้สูงขึ้นไปกว่าเดิมเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผู้มีการศึกษาสูงขึ้นมีเพียง เล็กน้อย

ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ซึ่งได้แก่ ความรับผิดชอบกับครอบครัว พิจารณาจากการมอบเงินให้ครอบครัว และการรับภาระสมาชิกในครอบครัว พบว่า ก่อนทำงานโรงงาน คนงานไม่ได้มอบเงินให้และไม่ได้รับการระดมเงินในครอบครัว มีอัตราส่วนที่สูง แต่ปัจจุบันเข้าทำงานโรงงานได้มอบเงินให้และรับการระดมเงินครอบครัวมีเพิ่มมากขึ้น แตกต่างจากก่อนทำงานโรงงาน สำหรับการร่วมกิจกรรมกับครอบครัวพิจารณาจากการช่วยงานอาชีพครอบครัว พบว่า ก่อนทำงานโรงงานมีการช่วยงานอาชีพของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่มีอัตราส่วนที่สูง แต่ปัจจุบันเข้าทำงานโรงงานเปลี่ยนเป็นไม่ได้ช่วยงานอาชีพมีเพิ่มเกินครึ่ง เล็กน้อย แตกต่างจากก่อนทำงานโรงงาน ส่วนการพึ่งพาอาศัยครอบครัว พิจารณาจากการขอความช่วยเหลือจากครอบครัว พบว่า ก่อนทำงานโรงงานขอจากบิดา มารดา มีอัตราส่วนที่สูง ในปัจจุบันเข้าทำงานโรงงานยังคงขอจากบิดา มารดา แต่มีลดน้อยลง และขอจากบุคคลอื่นมีเพิ่มมากขึ้นแตกต่างจากก่อนทำงานโรงงาน สำหรับการขอคำปรึกษาตัดสินใจของคนงานพิจารณาจากการขอคำปรึกษากับครอบครัว พบว่า ก่อนทำงานโรงงานขอคำปรึกษาจากบิดา มารดา เป็นส่วนใหญ่ แต่ปัจจุบันเข้าทำงานโรงงานการขอคำปรึกษาเปลี่ยน

เป็นด้วยตนเอง หรือบุคคลอื่น มีเพิ่มเกินครึ่ง เล็กน้อย แตกต่างจากก่อนทำงานโรงงาน และการใช้เวลากับครอบครัว พิจารณาจากเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว พบว่า ก่อนทำงานโรงงานมีเวลาหยุดอยู่บ้านตั้งแต่ 2 วันขึ้นไป มีอัตราส่วนที่สูง แต่ปัจจุบันทำงานโรงงานมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว ไม่เกิน 2 วัน ต่อสัปดาห์เกือบทั้งหมด แตกต่างจากก่อนทำงานโรงงาน

ด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งพิจารณาจากการเจ็บป่วยและการเข้าตรวจรักษา พบว่า ก่อนทำงานโรงงาน คนงานมีการเจ็บป่วยมีอัตราส่วนที่สูง และปัจจุบันเข้าทำงานโรงงานยังคงมีการเจ็บป่วยอยู่ แต่มีอัตราส่วนที่สูงเพิ่มมากขึ้นด้วยอาการปวดหลัง และร่างกาย ร่องลงมา ปวดศีรษะ แสบเคืองตา ไร้ครระเหาะและอื่น ๆ และการเข้าตรวจรักษา พบว่า ก่อนทำงานโรงงานมีการตรวจรักษากับแพทย์ตรวจมีอัตราส่วนพอ ๆ กัน แต่ปัจจุบันเมื่อเข้าทำงานโรงงานการตรวจรักษามีเพิ่มมากขึ้น แตกต่างจากก่อนเข้าทำงานโรงงาน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ก่อนและหลังเข้าทำงานโรงงาน คนงานมีความแตกต่างของการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย นั่นคือ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมระหว่างก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

แนวโน้มทาง เศรษฐกิจและสังคมของประชากร

การวิจัยต่อไปเป็นลักษณะข้อมูลแนวโน้มทาง เศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเกี่ยวกับ รายได้ ทรัพย์สิน การศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ปรากฏผลในตารางที่ 20 ถึงตารางที่ 25 ดังนี้

แนวโน้มทาง เศรษฐกิจ

เป็นแนวโน้มสภาพทาง เศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวกับรายได้ และทรัพย์สินของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มรายได้หลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่พอใช้	28	26.9
ใช้จ่ายพอดี	30	28.8
มีเหลือเก็บ	46	44.3
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าคนงานโรงงาน หลังทำงานโรงงานแล้ว มีรายได้เหลือเก็บ ร้อยละ 44.3 รองลงมา มีรายได้ใช้จ่ายพอดี ร้อยละ 28.9 ในขณะที่ผู้มีรายได้นไม่พอใช้ ร้อยละ 26.9 หากพิจารณารายได้ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน (ตารางที่ 3) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าก่อนทำงานโรงงาน คนงานเกินกว่าครึ่งไม่มีรายได้ เนื่องจากพึ่งจบการศึกษาและไม่มีงานทำตามลำดับ ในขณะที่จำนวนคนงานผู้มีรายได้นมีน้อย แต่เมื่อทำงานโรงงาน คนงานมีรายได้ค่าสุ่ระหว่าง 2,000 บาท ถึง 5,000 บาทขึ้นไป และมีเงินเหลือเก็บ (ตารางที่ 5) ซึ่งพบว่า ก่อนทำงานโรงงานมีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 18.3 และปัจจุบันมีมากขึ้นเป็นร้อยละ 41.3

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม จากก่อนถึงปัจจุบันทำงานโรงงาน แสดงให้เห็นว่าคนงานโรงงานมีรายได้และเงินเหลือเก็บเพิ่มมากขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้แนวโน้มด้านรายได้ ครอบคลุมรวมของคนงานโรงงานมีเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มการหาซื้อทรัพย์สิน เมื่อเข้าทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

การหาซื้อทรัพย์สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ต้องการหาซื้อ	37	35.6
ต้องการหาซื้อ	67	64.4
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว มีความต้องการหาซื้อทรัพย์สินเป็นส่วนใหญ่ มีร้อยละ 64.4 ในขณะที่ไม่ต้องการหาซื้อทรัพย์สิน มีร้อยละ 35.6 ซึ่งในจำนวนคนงานผู้ต้องการซื้อทรัพย์สิน ส่วนใหญ่หาซื้อ ได้แก่ รถมอเตอร์ไซด์ รองลงมาเป็นทองรูปพรรณ ตู้เย็น วิทยุเทปหรือสเทอริโอ และอื่น ๆ แต่สำหรับคนงานที่ไม่ต้องการหาซื้อทรัพย์สิน ส่วนใหญ่เนื่องจากต้องการเก็บเงินไว้ และการแสดงให้เห็นว่าคนงานมีทรัพย์สินระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน (ตารางที่ 6) ซึ่งหลังทำงานโรงงานมีการหาซื้อเพิ่มมากขึ้น

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม จากก่อนถึงปัจจุบันทำงานโรงงานแล้ว แสดงให้เห็นว่าคนงานส่วนใหญ่มีทรัพย์สินและสิ่งของมีค่าเพิ่มมากขึ้น และยังต้องการหาซื้อสิ่งที่ยังขาดอยู่ ซึ่งน่าจะทำให้เนวรณ์มีทรัพย์สินโดยส่วนรวมของคนงานโรงงานมีเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบการเปลี่ยนอาชีพ หลังเข้าทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

การ เปลี่ยนอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่คิด เปลี่ยน	69	66.6
คิด เปลี่ยน	35	33.7
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันเมื่อทำงาน
โรงงานแล้ว มีคนงานไม่คิดเปลี่ยนอาชีพมีเกินครึ่ง ร้อยละ 66.3 ในขณะที่คิดเปลี่ยนอาชีพนี้ มี
ร้อยละ 33.7 ซึ่งในจำนวนผู้ไม่คิด เปลี่ยนอาชีพ เนื่องจากอยู่ใกล้บ้านตนเองและครอบครัวเป็น
ส่วนใหญ่มองลงมาคิดว่ารายได้ก็อยู่แล้ว งานหายาก และอื่น ๆ ตามลำดับ แต่สำหรับผู้คิดเปลี่ยน
อาชีพ เนื่องจากต้องการทำงานอิสระส่วนตัว และรับจ้างทั่วไปกับอาชีพอื่น ๆ มีพอ ๆ กัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจากก่อนถึงปัจจุบันทำงานโรงงาน คนงานส่วนใหญ่ยังไม่คิด
เปลี่ยนอาชีพ เนื่องจากสถานที่ทำงานใกล้บ้านและครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนงาน มีแนวโน้ม
ที่ยังคงทำงานโรงงานอุตสาหกรรมต่อไป เนื่องจากมีรายได้ประจำที่เป็นหลักประกันที่แน่นอนดีกว่า
อาชีพอื่น

แนวโน้มทางสังคม

เป็นแนวโน้มสภาพทางสังคมซึ่ง เกี่ยวกับการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และ สุขภาพอนามัยของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มความต้องการศึกษา หลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	1	1.0
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	13	12.5
อาชีวศึกษา/เทียบเท่า	27	26.0
ปริญญาตรี/สูงกว่า	45	43.2
อบรมวิชาชีพระยะสั้น	15	14.4
อื่น ๆ	3	2.9
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่าคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว มีความต้องการที่จะศึกษาเพิ่มในระดับสูงขึ้น ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีร้อยละ 43.2 รองลงมาในระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า มีร้อยละ 26.0 และอบรมวิชาชีพระยะสั้น มีร้อยละ 14.4 ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีร้อยละ 12.5 ระดับอื่น ๆ มีร้อยละ 2.9 และ ประถมศึกษาต่ำสุด มีร้อยละ 1.0 ซึ่งก่อนทำงานโรงงาน (ตารางที่ 7) มีระดับการศึกษาเกือบครึ่งในระดับประถมศึกษา และต่ำกว่า มีร้อยละ 47.1 ระดับอาชีวศึกษาและปริญญาตรี มีร้อยละ 39.4 แต่เมื่อทำงานโรงงาน (ตารางที่ 8) มีระดับการศึกษานำสูงกว่าเดิม มีร้อยละ 78.8 ในขณะที่ได้ศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม มีเพียงร้อยละ 21.2

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจากก่อนถึงปัจจุบันทำงานโรงงานแล้ว แสดงให้เห็นว่าคนงานได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ความต้องการศึกษามีมากซึ่งน่าจะทำให้แนวโน้มการศึกษา โดยส่วนรวมของคนงานมีเพิ่มสูงขึ้น แต่ยังคงมีอัตราส่วนที่น้อย

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัว หลัง เข้า
ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สมาชิกครอบครัว	ความสัมพันธ์									
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่มี		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
บิดา	62	59.6	15	14.4	11	10.6	16	15.4	104	100
มารดา	83	79.8	8	7.7	5	4.8	8	7.7	104	100
สามี/ภรรยา	18	17.3	6	5.8	-	-	80	76.9	104	100
พี่	38	36.5	23	22.1	4	3.8	39	37.5	104	100
น้อง	47	45.2	22	21.2	4	3.8	31	29.8	104	100
บุตร	14	13.5	1	1.0	1	1.0	88	84.6	104	100
อื่น ๆ	7	6.7	1	1.0	-	-	96	92.3	104	100

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันเมื่อทำงาน
โรงงานแล้ว มีความสัมพันธ์และความใกล้ชิดกับสมาชิกครอบครัว ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์อยู่ใน
ระดับมาก ได้แก่ ความสัมพันธ์กับมารดามี ร้อยละ 79.8 รองลงมากับบิดา มีร้อยละ 59.6 กับ
น้อง มีร้อยละ 45.2 กับพี่ มีร้อยละ 36.5 กับสามีและภรรยา มีร้อยละ 17.3 กับบุตร มีร้อยละ
13.5 และอื่น ๆ (ลุง ป้า น้า อา) มีร้อยละ 6.7

ส่วนความสัมพันธ์หรือความมาใกล้ชิดมีในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสัมพันธ์กับพี่ มีร้อยละ 22.1 กับน้อง มีร้อยละ 21.2 กับบิดา มีร้อยละ 14.4 กับมารดา มีร้อยละ 7.7 กับสามีและภรรยา มีร้อยละ 5.8 และบุตรกับอื่น ๆ มีร้อยละ 1.0 เท่ากัน และระดับน้อย ได้แก่ บิดา มารดา พี่ น้อง และบุตรตามลำดับ สำหรับความสัมพันธ์ในระดับน้อย ได้แก่ กับบิดามารดา มีร้อยละ 10.6 รองลงมากับมารดา มีร้อยละ 4.8 กับพี่และน้อง มีร้อยละ 3.8 เท่ากัน และกับบุตร มีร้อยละ 1.0

หากพิจารณาความสัมพันธ์กับครอบครัวในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบพิจารณาจากการมอบเงินให้ (ตารางที่ 9) และการรับภาระดูแลครอบครัว (ตารางที่ 11) ปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนทำงานโรงงาน แต่การร่วมกิจกรรมพิจารณาจากการช่วยงานอาชีพของครอบครัวมีน้อยลง (ตารางที่ 13) การพึ่งพาอาศัย พิจารณาจากการขอความช่วยเหลือ (ตารางที่ 14) ก่อนทำงานได้รับจากบิดามารดาคนน้อยลงไปเป็นบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น การขอคำปรึกษาตัดสินใจ พิจารณาจากขอคำปรึกษา (ตารางที่ 15) ซึ่งก่อนขอจากบิดามารดาได้ลดน้อยลงเป็นด้วยตนเอง และบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น และการใช้เวลากับครอบครัวพิจารณาจากการมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว (ตารางที่ 16) มีลดน้อยลงกว่าก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาทัศนคติโดยรวมจากก่อนถึงปัจจุบันทำงานโรงงานแล้ว แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์กับครอบครัวในด้านต่าง ๆ มีแนวโน้มลดน้อยลง

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มความต้องการ เกี่ยวกับสุขภาพ หลัง เข้าทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

ความต้องการ เกี่ยวกับ*	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สุขภาพอนามัย		
การประกันสังคม	58	55.8
สวัสดิการการรักษาพยาบาล	69	66.3
การตรวจร่างกายประจำปีฟรี	40	38.5
สนามกีฬา/สถานที่ออกกำลังกาย	29	27.9
อื่น ๆ นอกจากนี้	9	8.9

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า คนงานโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันเมื่อทำงาน
โรงงานแล้ว ในด้านสุขภาพอนามัยนั้น ส่วนใหญ่ต้องการสวัสดิการการรักษาพยาบาลมากที่สุด คือ
ร้อยละ 66.3 รองลงมาเป็นการประกันสังคม มีร้อยละ 55.8 และการตรวจร่างกายประจำปีฟรี
มีร้อยละ 38.5 สนามกีฬา หรือสถานที่ออกกำลังกาย มีร้อยละ 27.9 และอื่น ๆ มีร้อยละ 8.9

หากพิจารณาสุขภาพอนามัยเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของคนงาน (ตารางที่ 17) ใน
ปัจจุบันมีการเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนมาทำงานโรงงาน และการเข้าตรวจรักษา (ตารางที่ 19)
บ่อยครั้งมากขึ้นกว่าก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยโดยภาพรวม จากก่อนถึงปัจจุบันทำงานโรงงานแล้ว แสดงให้เห็นว่า มีการเจ็บป่วยและเข้าตรวจรักษาเพิ่มมากขึ้น และยังต้องการสวัสดิการการรักษาพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มสุขภาพอนามัยของแรงงาน น่าจะมีปัญหาการเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น

ผลการศึกษาแนวโน้มสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม ของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม จากก่อนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นแนวโน้ม ได้คือ

สภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ คนงานโรงงานมีเงินรายได้และเงินเหลือเก็บเพิ่มมากขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้แนวโน้มด้านการเงินดีขึ้น ส่วนทรัพย์สินมีเพิ่มมากขึ้น และยังคงมีความประสงค์ที่จะซื้อเพิ่มขึ้นและแนวคิดเปลี่ยนงานอาชีพ มีอัตราส่วนที่สูงเช่นกัน ซึ่งน่าจะทำให้แนวโน้มทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น

สภาพทางสังคม ได้แก่ การศึกษาแสดงให้เห็นว่า คนงานโรงงานเมื่อเข้าทำงานโรงงาน อุตสาหกรรม มีการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นในทุกระดับเพียงเล็กน้อย ในขณะที่มีความต้องการการศึกษาเพิ่มให้สูงขึ้นในทุกระดับมีสูงเช่นกัน ซึ่งน่าจะทำให้แนวโน้มการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ยังคงมีอัตราส่วนที่น้อย อันเนื่องจากข้อจำกัดของเวลาการทำงานเป็นส่วนใหญ่ สำหรับความสัมพันธ์กับครอบครัวซึ่งพิจารณาจากคำถามต่าง ๆ พบว่า มีอัตราส่วนที่ลดน้อยลง และยังคงมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งน่าจะทำให้แนวโน้มความสัมพันธ์กับครอบครัวมีลดน้อยลง ส่วนสุขภาพอนามัยมีการเจ็บป่วยและต้องเข้าตรวจรักษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้ความต้องการสวัสดิการการรักษาพยาบาลมีอัตราส่วนเพิ่มมากขึ้น น่าจะทำให้แนวโน้มสุขภาพอนามัยของแรงงานมีการเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น

สรุปได้ว่าแนวโน้มสภาพทาง เศรษฐกิจของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมน่าจะมีฐานะ
ดีขึ้น ส่วนสภาพทางสังคมมีแนวโน้มที่แย่ลงกว่าเดิม

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้คือ

1. มีการ เปลี่ยนแปลงของสภาพทาง เศรษฐกิจของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม
ระหว่างระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
2. มีการ เปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคมของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่าง
ระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ผลการทดสอบ สมมติฐานปรากฏผล ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 มีการ เปลี่ยนแปลงของสภาพทาง เศรษฐกิจของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม
ระหว่างระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้แก่ การ เปลี่ยนแปลง
เกี่ยวกับรายได้ และทรัพย์สิน ปรากฏผลคือ

รายได้

เกี่ยวกับเงินรายได้ และ เงินเก็บ ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างรายได้ของคณงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงาน
โรงงานอุตสาหกรรม

รายได้	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
ก่อน	104	1368.2692	2862.615	-7.50	103	.000
ปัจจุบัน	104	4188.1250	2792.889			

จากตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบรายได้ ของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า หลังทำงานโรงงานคณงานมีรายได้สูงกว่าก่อนทำงานโรงงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4188.1250 บาท เปรียบเทียบกับ 1368.2692 บาท และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายได้ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน อดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่า คณงานที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม จะมีรายได้มากกว่าก่อนเข้าทำงานโรงงาน อันแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในระดับรายได้ที่ชัดเจน

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างเงินเก็บของคณงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลัง
ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

เงินเก็บของ คณงาน (บาท)	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
ก่อน	104	424.0385	1165.815	-.63	103	.533
ปัจจุบัน	104	501.9231	870.106			

จากตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบเงินเก็บ ของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า ก่อนและหลังทำงานโรงงาน คณงานมีเงินเก็บจากรายได้สูงใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 424.0385 บาท เปรียบเทียบกับ 504.9231 บาท และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเงินเก็บ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ คณงานโรงงานอุตสาหกรรมมีเงินเก็บระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานไม่แตกต่างกัน

ทรัพย์สิน

เกี่ยวกับจำนวนของทรัพย์สินที่มี และคะแนนทรัพย์สิน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพย์สิน แยกตามจำนวนในแต่ละประเภทระหว่าง
ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ประเภททรัพย์สิน	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
(จำนวนต่อหน่วย)						
ที่ดินตนเอง	104	.9135	6.018	1.07	103	.289
	104	.2981	1.276			
บ้านตนเอง	104	.2308	.467	.00	103	1.000
	104	.2308	.467			
รถยนต์/บิกอัพ	104	.0096	.098	-1.42	103	.158
	104	.0288	.168			
รถมอเตอร์ไซด์	104	.1538	.363	-4.43	103	.000
	104	.3462	.536			
รถจักรยาน	104	.2500	.535	.38	103	.707
	104	.2404	.531			
รถควายเหล็ก	104	.0096	.098	-1.00	103	.320
	104	.0192	.138			
รถ - กระบี่	104	.1442	.852	-1.00	103	.320
	104	.1731	.841			

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ประเภททรัพย์สิน	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
(จำนวนต่อหน่วย)						
วิทยุ/สเตอริโอ	104	.4615	.637	-3.30	103	.001
	104	.5865	.677			
ทีวีสี/ขาวดำ	104	.4135	.568	-.69	103	.494
	104	.4423	.588			
วี ดี โอ	104	.0865	.283	.000	103	1.000
	104	.0865	.283			
ตู้เย็น	104	.2115	.410	-3.70	103	.001
	104	.3462	.478			
จักรเย็บผ้า	104	.1923	.396	.38	103	.707
	104	.1827	.388			
ทองรูปพรรณ	104	2.5192	5.892	-2.49	103	.014
	104	3.6346	6.529			

จากตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบทรัพย์สิน แยกตามจำนวนในแต่ละประเภทของคณงานโรงงานอุตสาหกรรมระหว่างก่อนกับหลังทำงานโรงงาน พบว่า หลังทำงานโรงงานคน

งานมีจำนวนทรัพย์สินแตกต่างจากก่อนทำงานจริงงาน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจำนวนทรัพย์สิน แยกตามจำนวนในแต่ละประเภทระหว่างก่อนและหลังทำงานจริงงาน โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ได้แก่ รถมอเตอร์ไซด์ วิญญาณหรือสเทอริโอ ตู้เย็น และทองรูปพรรณ ส่วนทรัพย์สินอื่น ๆ นอกจากนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

๒ แสดงว่าคนงานที่ทำงานจริงงานอุตสาหกรรม มีทรัพย์สินหลายประเภทมีจำนวนมากกว่าก่อนเข้าทำงานจริงงาน อันแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในทรัพย์สิน

ผลการศึกษาวិเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ ของคนงานโรงงาน อุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ประกอบด้วย รายได้ และทรัพย์สิน โดยสรุป คือ

ด้านรายได้ ของคนงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีรายได้ที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาการมีเงินเก็บ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีเงินเก็บไม่แตกต่างกัน

ด้านทรัพย์สิน ของคนงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีจำนวนของทรัพย์สินหลายประเภทแตกต่างกันใน ขณะที่บางประเภทมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า คนงานโรงงานมีรายได้ และทรัพย์สิน ระหว่างก่อนและหลังทำงาน โรงงานแตกต่างกัน นั่นคือ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจของคนงานโรงงาน ระหว่าง ระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคมของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ซึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัวและสุขภาพ อนามัย

การศึกษา

เกี่ยวกับระดับการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ของระดับการศึกษา ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน

อุตสาหกรรม

ระดับการศึกษา	ปัจจุบันทำงานโรงงาน		รวม	ค่าสถิติ
	ก่อนทำงานโรงงาน	ไม่สูงขึ้น		
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	39 (79.6)	10 (20.4)	49 (47.1)	$\chi^2 = 2.2052$ d.f. = 2
มัธยมศึกษา/เทียบเท่า	9 (64.3)	5 (35.7)	14 (13.5)	$\chi^2 = .3320$ Cramer's V = .14562
อาชีวศึกษา/ปริญญาตรี	34 (82.9)	7 (17.1)	41 (39.4)	
รวม	82 (78.8)	22 (21.2)	104 (100.0)	

จากตารางที่ 29 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระดับการศึกษา ของคนงาน
โรงงานทั้งก่อนและหลังทำงานโรงงานนั้น มีลักษณะเหมือนเดิม กล่าวคือ ก่อนทำงานโรงงาน มีผู้
จบการศึกษาทุกระดับมีอัตราส่วนที่สูง แต่เมื่อเข้าทำงานโรงงานไม่ว่าระดับการศึกษาใด ส่วนใหญ่
ยังคงไม่ได้ศึกษาเพิ่มเติมสูงขึ้น ยกเว้นผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าที่มีอัตราส่วน
ของการศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม สูงกว่าระดับอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด คือ ผู้ที่จบมัธยมศึกษาหรือเทียบ

ทำได้เรียนต่อเมื่อเข้าทำงานโรงงาน มีอยู่ร้อยละ 35.7 เปรียบเทียบกับร้อยละ 20.4 และ 17.1 สำหรับประถมศึกษาและต่ำกว่า และอาชีวศึกษาและปริญญาตรี ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่า χ^2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน ระหว่างก่อนกับหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ความสัมพันธ์กับครอบครัว

เกี่ยวกับความรับผิดชอบ พิจารณาจากการมอบเงินและการรับภาระดูแลครอบครัว การร่วมกิจกรรม พิจารณาจากการร่วมช่วยงานอาชีพของครอบครัว การพึ่งพาอาศัย พิจารณาจากการขอความช่วยเหลือต่อครอบครัว การขอคำปรึกษาตัดสินใจ พิจารณาจากการขอคำปรึกษากับครอบครัว และการใช้เวลากับครอบครัว พิจารณาจากการมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว ปราบกฏ ผลงานตารางที่ 30 ถึงตารางที่ 36 ดังนี้

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างการมอบเงินให้ครอบครัวของคณงานโรงงาน
ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

การมอบเงินให้ ครอบครัว (บาท)	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
ก่อน	104	301.9231	676.223	-10.44	103	.000
ปัจจุบัน	104	1469.2308	1256.137			

จากตารางที่ 30 ผลการเปรียบเทียบการมอบเงินให้ครอบครัว ของคณงานโรงงาน
อุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า หลังทำงานโรงงาน คณงานมอบเงินให้
ครอบครัวสูงกว่าก่อนทำงานโรงงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 1469.2308 บาท เปรียบเทียบกับ
301.9231 บาท และเมื่อทดสอบความแตกต่างของการมอบเงินให้ครอบครัวระหว่างก่อนและหลัง
ทำงานโรงงาน โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า
.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่า คณงานที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม จะมีการมอบเงินให้ครอบครัวมาก
กว่าก่อนเข้าทำงานโรงงาน อันแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงในการมอบเงินให้ครอบครัวได้
อย่างชัดเจน

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างการรับภาระสมาชิกครอบครัวของคณงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

การรับภาระสมาชิก จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
ครอบครัว					
ก่อน	104	1.4135	2.175	-5.75	103 .000
ปัจจุบัน	104	2.5962	2.491		

จากตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบการรับภาระสมาชิกครอบครัว ของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า หลังทำงานโรงงานคณงานโรงงาน มีการรับภาระดูแลสมาชิกครอบครัวสูงกว่าก่อนทำงานโรงงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.592 คน เปรียบเทียบกับ 1.4135 คน และเมื่อทดสอบความแตกต่างของการรับภาระสมาชิกครอบครัว ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่า คณงานที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม จะมีการรับภาระสมาชิกครอบครัวมากกว่าก่อนเข้าทำงานโรงงาน อันแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงในความรับผิดชอบรับภาระสมาชิกครอบครัวได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ของการช่วยงานอาชีพ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน

อุตสาหกรรม

การช่วยงานอาชีพ ก่อนทำงานโรงงาน	ปัจจุบันทำงานโรงงาน		รวม	ค่าสถิติ
	ก่อน	ปัจจุบัน		
ชาย	72 (61.5)	45 (38.5)	117 (100.0)	$\chi^2 = 17.82733$ d.f. = 1
นัชาย	32 (35.2)	59 (64.8)	91 (100.0)	$\alpha = .0000$ Phi = .41402

จากตารางที่ 32 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์การช่วยงานอาชีพของครอบครัว ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรมของคนงานโรงงาน พบว่ามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ก่อนทำงานโรงงาน ช่วยงานมีร้อยละ 61.5 และปัจจุบันนัช่วยงานเพิ่มมากขึ้น มีร้อยละ 64.8 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ก่อนทำงานโรงงานช่วยงาน แต่ปัจจุบันกลับมานัช่วยงานเพิ่มมากขึ้น และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่า χ^2 พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์โดยใช้ค่า Phi เท่ากับร้อยละ 41.4 นั่นคือ การช่วยงานอาชีพครอบครัวระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์ต่อกัน หรือมีความแตกต่างกันขนาดปานกลาง

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ของการขอความช่วยเหลือ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

การขอความช่วยเหลือ	การทำงานโรงงานอุตสาหกรรม		รวม	ค่าสถิติ
	ก่อน	ปัจจุบัน		
บิดา/มารดา	85 (53.8)	73 (46.2)	158 (100.0)	$\chi^2 = 26.82963$ d.f. = 1
บุคคลอื่น	19 (38.0)	31 (62.0)	50 (100.0)	$\alpha = .0000$ Phi = .50791

จากตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์การขอความช่วยเหลือกับครอบครัวระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรมของคนงานโรงงาน พบว่า มีความแตกต่างกัน กล่าว คือ ก่อนทำงานโรงงานขอความช่วยเหลือจากบิดามารดา มีร้อยละ 53.8 และปัจจุบันขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น มีร้อยละ 62.0 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ก่อนทำงานโรงงานขอความช่วยเหลือจากบิดามารดา แต่ปัจจุบันกลับมาขอจากบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้นและเมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่า χ^2 พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์ โดยใช้ค่า Phi เท่ากับร้อยละ 50.8 นั่นคือ การขอความช่วยเหลือกับครอบครัวระหว่าง ก่อนกับหลังทำงานโรงงานมีความสัมพันธ์ต่อกันหรือมีความแตกต่างกันขนาดปานกลาง

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ของการขอคำปรึกษาทัศนใจ ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน
อุตสาหกรรม

การขอคำปรึกษา ทัศนใจ	ปัจจุบันทำงานโรงงาน		รวม	ค่าสถิติ
	ก่อน	ปัจจุบัน		
บิดา/มารดา	75 (61.0)	48 (39.0)	123 (100.0)	$\chi^2 = 16.94511$ d.f. = 1
ตนเอง/บุคคลอื่น	29 (34.1)	56 (65.9)	85 (100.0)	$\alpha = .0000$ Phi = .40365

จากตารางที่ 34 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์การขอคำปรึกษาทัศนใจกับ
ครอบครัวระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรมของคนงานโรงงาน พบว่า มีความแตก
ต่างกัน กล่าวคือ ก่อนทำงานโรงงานขอคำปรึกษาจากบิดามารดา มีร้อยละ 61.0 และปัจจุบัน
ขอคำปรึกษาด้วยตนเองและบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น มีร้อยละ 65.9 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ก่อนทำ
งานโรงงานขอคำปรึกษาทัศนใจจากบิดามารดา แต่ปัจจุบันกลับมากด้วยตนเองและบุคคลอื่นมีสั
กส่วนเพิ่มมากขึ้น และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่า χ^2 พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์ โดยใช้ค่า Phi เท่ากับร้อยละ 40.4
นั่นคือ การขอคำปรึกษาทัศนใจระหว่าง ก่อนกับหลังทำงานโรงงานมีความสัมพันธ์ต่อกันหรือมี
ความแตกต่างกันขนาดปานกลางค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีเวลาหยุดอยู่กับที่ของพนักงานโรงงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

เวลาหยุดอยู่กับที่ กับครอบครัว (วัน)	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
ก่อน	104	3.2927	2.825	8.46	103	.000
ปัจจุบัน	104	0.9519	0.256			

จากตารางที่ 35 ผลการเปรียบเทียบการมีเวลาหยุดอยู่กับที่ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า ก่อนทำงานโรงงาน พนักงานมีเวลาหยุดอยู่กับที่มากกว่าหลังทำงานโรงงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.2981 วัน เปรียบเทียบกับ .9519 วัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเวลาหยุดอยู่กับที่ของพนักงาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่า พนักงานที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม จะมีเวลาหยุดอยู่กับที่กับครอบครัว น้อยกว่าก่อนเข้าทำงานโรงงาน อันแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงของเวลาหยุดอยู่กับที่กับครอบครัวได้อย่างชัดเจน

สุขภาพอนามัย

เกี่ยวกับการเจ็บป่วย และการตรวจรักษาสุขภาพ ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ของการเจ็บป่วย ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

การเจ็บป่วย	การทำงานโรงงานอุตสาหกรรม		รวม	ค่าสถิติ
	ก่อน	ปัจจุบัน		
เคย	56 (44.4)	70 (55.6)	126 (100.0)	$\chi^2 = 41.20152$ d.f. = 1
ไม่เคย	48 (58.5)	34 (41.5)	82 (100.0)	$\alpha = .0000$ Phi = .62942

จากตารางที่ 36 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์การเจ็บป่วย ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรมของคนงานโรงงาน พบว่า มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ก่อนทำงานโรงงานมีผู้เคยเจ็บป่วย ร้อยละ 44.4 และปัจจุบันมีผู้ไม่เคยเจ็บป่วยลดน้อยลง มีร้อยละ 41.5 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ก่อนทำงานโรงงานผู้ไม่เคยเจ็บป่วยกลับมาเจ็บป่วยมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่า χ^2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดของความสัมพันธ์ ulya ใช้ค่า Phi เท่ากับร้อยละ 62.9 นั่นคือ การเจ็บป่วยระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานมีความสัมพันธ์ต่อกันหรือมีความแตกต่างกันปานกลางค่อนข้างสูง

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบความแตกต่างการตรวจรักษาสุขภาพของคนงานโรงงาน
ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

การตรวจรักษา สุขภาพ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t-value	d.f.	P
ก่อน	104	2.0962	4.140	-2.59	103	.011
ปัจจุบัน	104	2.7788	4.740			

จากตารางที่ 37 ผลการเปรียบเทียบการตรวจรักษาสุขภาพของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน พบว่า หลังทำงานโรงงาน คนงานเข้าตรวจรักษาสุขภาพมากกว่าก่อนทำงานโรงงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.7788 ครั้ง เปรียบเทียบกับ 2.0962 ครั้ง และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการตรวจรักษาสุขภาพระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน โดยใช้ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่า คนงานที่ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม มีการเข้าตรวจรักษาสุขภาพบ่อยครั้งมากกว่าก่อนเข้าทำงานโรงงาน อันแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงของปัญหาสุขภาพอนามัยได้ อย่างชัดเจน

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมของคณาจารย์งานระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยสรุป คือ

ด้านการศึกษาของคณาจารย์งาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีระดับการศึกษาเปลี่ยนแปลงที่เด่นแตกต่างกัน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวของคณาจารย์งาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม เกี่ยวกับความรับผิดชอบ พิจารณาได้จาก การมอบเงินให้ครอบครัวและการรับภาระสมาชิกครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกัน การร่วมกิจกรรมกับครอบครัว พิจารณาได้จากการช่วยงานอาชีพของครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกัน การพึ่งพาอาศัยครอบครัว พิจารณาได้จาก การขอความช่วยเหลือ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกัน ส่วนการขอคำปรึกษาตัดสินใจ พิจารณาได้จาก การขอคำปรึกษาตัดสินใจกับครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกัน และการใช้เวลากับครอบครัว พิจารณาได้จาก การมีเวลาหยุดอยู่กับครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกัน นั่นคือ มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันของความสัมพันธ์กับครอบครัว ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ด้านสุขภาพอนามัยของคณาจารย์งาน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาได้จากการเจ็บป่วยและการตรวจรักษาสุขภาพอนามัย พบว่า การเจ็บป่วยมีความ

สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการตรวจรักษาสุขภาพ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีสุขภาพอนามัยเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สรุปได้ว่า มีความแตกต่างกันของความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ส่วนการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงที่น่แตกต่างกัน นั่นคือ โดยส่วนรวมมีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมของคนงานโรงงาน ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อวิจารณ์

ในการวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงาน อุตสาหกรรมในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรากฏผลจากการทดสอบสมมติฐาน การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรมนี้ ได้จำแนกลักษณะ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ออกเป็น 2 ช่วงระยะเวลา คือ ระหว่างระยะเวลาดีก่อนทำงานโรงงาน และหลังทำงานโรงงาน ซึ่งได้จำแนกการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ ออกเป็น รายได้ และทรัพย์สิน ดังปรากฏรายละเอียดและข้อวิจารณ์ ดังนี้คือ

ด้านรายได้ ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เงินรายได้ของคนงานโรงงานมีความแตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อน และหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากก่อนทำงานโรงงานรายได้มีแน่นอน ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากงานรับจ้างทั่วไป และการขายผลผลิตทางการเกษตร ส่วนสาเหตุที่ทำให้เข้าทำงานในโรงงานมาจากการว่างงานหรือพึงจบการศึกษา ต้องการหางานทำเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อหลังเข้าทำงานโรงงาน ทำให้มีรายได้ประจำที่แน่นอน และได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายที่กำหนดค่าของคนงานโรงงานได้รับค่าแรงขั้นต่ำ และค่าล่วงเวลา หรือกำหนดการจ่ายค่าแรงตามวุฒิการศึกษาในแต่ละตำแหน่ง และตามประสิทธิภาพของคนงานโรงงานด้วย ซึ่งทำให้มีโอกาสหาเงินรายได้ของตนเองได้มากกว่าก่อนทำงานโรงงาน แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายได้ พบว่า หลังทำงานโรงงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทำงานโรงงานมาก แต่เมื่อพิจารณาการเก็บเงินของคนงานโรงงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีการเก็บเงินไม่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังทำงาน

แรงงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทำงานโรงงานเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากคนงานโรงงานได้มอบเงินส่วนหนึ่งให้กับครอบครัว เพื่อทดแทนบุคคลตามค่านิยมของชุมชนชนบท และหาซื้อทรัพย์สินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งค่าครองชีพสูงขึ้นด้วย แต่ยังคงทำให้อำนาจเงินเก็บสูงกว่าเล็กน้อย และเมื่อพิจารณากำหนดผู้มีเงินเก็บ พบว่า มีเพิ่มมากขึ้นดีกว่าก่อนทำงานโรงงานอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของรายได้ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม

ด้านทรัพย์สินของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ผลจากการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันของจำนวนทรัพย์สินที่มีระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ รถมอเตอร์ไซด์ วิทยุเทปหรือสเตอริโอ ตู้เย็น และทองรูปพรรณ ส่วนทรัพย์สินประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้น มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ไม่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากก่อนทำงานโรงงาน คนงานโรงงานอุตสาหกรรมยังมีทรัพย์สินเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีเป็นส่วนมากและใช้ทรัพย์สินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกับครอบครัว แต่เมื่อหลังทำงานโรงงานมีรายได้เป็นของตนเองที่แน่นอน จึงมีความต้องการหาซื้อทรัพย์สินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งลักษณะเงินสดหรือเงินผ่อน ส่วนใหญ่ได้แก่ รถมอเตอร์ไซด์ ที่คนงานโรงงานนิยมใช้ขับขี่ไปทำงานได้สะดวกรวดเร็วให้ทันเวลาเข้าทำงาน และวิทยุเทป หรือสเตอริโอไว้ฟังผ่อนคลายความตึงเครียด ตู้เย็นไว้สะดวกในการเก็บอาหาร และทองรูปพรรณที่นิยมใส่เป็นเครื่องประดับ และเป็น การเก็บสะสมเงินรายได้ในทางอ้อม หากมีความจำเป็นก็นำออกขายเปลี่ยนเป็นเงินสด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันของทรัพย์สินระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สรุปได้ว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้และทรัพย์สินของคณงานโรงงานระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประดิษฐ์ ชาญสมบัติ (2527ฉ) พบว่า จากการเปลี่ยนแปลงอาชีพเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้มีรายได้สูงกว่าเดิมเช่นเดียวกับ ชวริย์ ยาวุฒิ (2518) พบว่า เมื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ การเปลี่ยนแปลงอาชีพจากสาขาเกษตรกรรมเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ค่านเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะด้านรายได้สูงขึ้นกว่าเดิม และนพดล ชียะใจ (2523) ก็พบว่า การเปลี่ยนแปลงแรงงานของเกษตรกรในอำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมทำให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ของครอบครัวเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และเช่นเดียวกับ บริชา แสงโชติ (2533) พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางค่านเศรษฐกิจ เมื่อเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในบริเวณชุมชนของจังหวัดนครปฐม ทำให้เศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ ได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจของคณงานโรงงาน ซึ่งทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นก่อนเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ผลจากการทดสอบการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคมของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ได้จำแนกการเปลี่ยนแปลงทางสังคมออกเป็นด้านการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัว และสุขภาพอนามัย ซึ่งปรากฏผลรายละเอียด และข้อวิจารณ์ ดังนี้

ด้านการศึกษารองของคณาจารย์โรงงานอุตสาหกรรม พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ไม่มีความแตกต่างกันด้านการศึกษาระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงาน ทั้งนี้เนื่องจาก ก่อนทำงานโรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่ที่จบการศึกษาและว่างงานอยู่ในระหว่างหางาน แต่เมื่อเข้าทำงานโรงงานต้องทำงานอย่างต่ำวันละ 8 ชั่วโมงหรือมีช่วงเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งทำให้มีเวลาดว่างน้อยลงไม่สามารถหาเวลาไปศึกษาเพิ่มเติม นอกเวลาทำงานได้มากนัก แต่คณาจารย์โรงงานยังมีความต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติมในทุกระดับเพื่อเพิ่มความรู้และคุณภาพของการทำงานให้สูงขึ้น จากข้อจำกัดของเวลาทำงานกับเวลาที่จะศึกษาและสถาบันการศึกษาห่างไกลไม่เอื้ออำนวยให้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเมื่อทำงานโรงงาน จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันของการศึกษาระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวของคณาจารย์โรงงานอุตสาหกรรมระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานโรงงาน เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อครอบครัว การร่วมกิจกรรมกับครอบครัว การพึ่งพาอาศัยครอบครัว การขอคำปรึกษาตัดสินใจ และการใช้เวลากับครอบครัว ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

ความรับผิดชอบต่อครอบครัว พิจารณาได้จากการมอบเงินให้และการรับภาระสมาชิกครอบครัว พบว่า การมอบเงินให้ครอบครัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังทำงานโรงงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทำงานโรงงานอย่างชัดเจน ส่วนการรับภาระสมาชิกครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า หลังทำงานโรงงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทำงานโรงงาน ทั้งนี้ เนื่องจากก่อนทำงานโรงงานของคณาจารย์โรงงานอุตสาหกรรมยังอาศัยอยู่กับบิดา มารดาเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีอาชีพหลักของตนเองหรือ ไม่สามารถรับผิดชอบต่อครอบครัวได้มากนัก คงตกอยู่กับ

บิดามารดา หรือหัวหน้าครอบครัว แต่เมื่อหลังทำงานโรงงานมีรายได้ประจำแน่นอนเพิ่มมากขึ้น การตอบแทนบุญคุณซึ่งเป็นลักษณะของสังคมไทย ทำให้คนงานโรงงานอุตสาหกรรมสามารถแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้ ใช้จ่ายการมอบเงินให้ครอบครัวเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และรับภาระสมาชิกครอบครัวได้มากขึ้น นั่นคือ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งพิจารณาได้จากการมอบเงินให้ และการรับภาระสมาชิกครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานในทางที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน

สำหรับการร่วมกิจกรรมกับครอบครัว พิจารณาได้จากการร่วมงานอาชีพของครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน ทั้งนี้ เนื่องจากก่อนทำงานโรงงานการอยู่ร่วมกับครอบครัวต้องช่วยเหลืองานอาชีพของครอบครัว ตามกำลังและความสามารถ ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ งานเกษตรกรรม งานรับจ้างทั่วไป งานอิสระ และอื่น ๆ ตามลำดับ แต่เมื่อทำงานโรงงานมีอาชีพเป็นของตนเอง ต้องรับผิดชอบต่องานของตนเองมากขึ้นตามที่ได้มอบหมายตามกำหนดเวลา ทำให้การช่วยงานอาชีพของครอบครัวมีน้อยลงไป นั่นคือ การร่วมกิจกรรมกับครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ส่วนการพึ่งพาอาศัยครอบครัว พิจารณาได้จาก การขอความช่วยเหลือครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน เนื่องจากก่อนทำงานโรงงานได้อาศัยครอบครัวเป็นหลัก แต่เมื่อทำงานโรงงานมีงานอาชีพทำให้ต้องปรับตนเองให้ทำงานตามที่ได้มอบหมายด้วยดี และปรับตนเอง เข้ากับเพื่อนร่วมงานในที่ทำงานต้องอาศัยเพื่อนและตนเอง น้อยการบกวนครอบครัว ทำให้การขอความช่วยเหลือครอบครัวลดน้อยลง มีความแตกต่างกัน นั่นคือ การพึ่งพาอาศัยครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สำหรับการขอคำปรึกษาทัศนใจ พิจารณาได้จาก การขอคำปรึกษากับครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์ค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน เนื่องจากก่อนทำงานโรงงานมีความเคารพ เชื่อฟัง และความใกล้ชิดกับบิดามารดาในครอบครัวเป็นส่วนมาก แต่เมื่อทำงานโรงงานมีความรับผิดชอบของตนเอง มีอิสระในการทำงานจากครอบครัว และปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาในที่ทำงาน และเพื่อนร่วมงานเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การขอคำปรึกษาทัศนใจจากครอบครัวน้อยลงไปเป็นทัศนใจด้วยตนเอง และหัวหน้างานหรือผู้อื่นมากขึ้น นั่นคือ การขอคำปรึกษาทัศนใจของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สำหรับการใช้เวลากับครอบครัว พิจารณาได้จากการมีเวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ก่อนทำงานโรงงานมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหลังทำงานโรงงานอย่างชัดเจน เนื่องจากก่อนทำงานโรงงาน ส่วนใหญ่ว่างงานหรือมีงานอาชีพที่แตกต่างกันตามชนิดของงาน การมีเวลาหยุดพักจากงานจึงต่างกันออกไปด้วย เช่น มีเวลาหยุดตามวันสำคัญต่าง ๆ หรือหยุดตามฤดูกาลของท้องถิ่น แต่เมื่อทำงานโรงงานต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนด หรือตามเงื่อนไขของโรงงานแต่ละโรงจะกำหนดสับเปลี่ยนการหยุดพักตามกฎหมาย จึงทำให้เวลาหยุดอยู่บ้านกับครอบครัวมีน้อยลง นั่นคือ การใช้เวลากับครอบครัว มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ด้านสุขภาพอนามัยของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน ซึ่งพิจารณาได้จาก การเจ็บป่วยและการตรวจรักษา พบว่า การเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์ค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน ส่วนการตรวจรักษาสุขภาพ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีความแตกต่างกัน

ระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงาน ทั้งนี้ เนื่องจากก่อนทำงานโรงงาน พบว่า ผู้ไม่เคยและผู้ที่เคยเจ็บป่วยมีใกล้เคียงกัน แต่เมื่อทำงานโรงงานมีผู้เจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น เพราะต้องปรับสภาพร่างกายและจิตใจให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันที่มีกฎระเบียบ และข้อบังคับที่ปฏิบัติ ส่วนใหญ่พบว่า มีอาการปวดศีรษะ และใช้หวัด ปวดหลัง แสบเคืองตา นอนไม่หลับ อาการแพ้ต่าง ๆ ปวดเจ็บจากการทำงาน ใจคกระเพาะและสายตาคผิดปกติ ตามลำดับ ซึ่งทำให้คนงานโรงงานอุตสาหกรรมเข้าตรวจรักษาสุขภาพบ่อยครั้ง เพิ่มมากขึ้น มีความแตกต่างกันด้วย นั่นคือ มีสุขภาพอนามัยเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สรุปได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและสุขภาพอนามัย ระหว่างระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม เว้นแต่ด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงที่น่แตกต่างกัน ระหว่างระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอ็ดมุนด์ ทองกระจาย และสมพันธ์ เคชะอชิก (2533) ว่ามีการเปลี่ยนแปลงโดยตรงต่อบุคคลและครอบครัวตามลักษณะและที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว ลักษณะความสัมพันธ์กับครอบครัว และโครงสร้างทางสังคม ซึ่งได้แก่ การใช้เวลากับครอบครัวหรือส่วนตัว การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลมีการเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยสูงและเกิดความเครียดในการทำงาน และสอดคล้องกับบุรุษ ภูโพบุสย์ และคณะ (2533) ที่พบว่า สตรีระหว่างหมู่บ้านเกษตรกรรมกับหมู่บ้านอุตสาหกรรมใหม่ ในเขตอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น มีการเปลี่ยนแปลงของรายได้ครอบครัว ทรัพย์สิน สุขภาพอนามัย และการเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งการใช้เวลากับครอบครัวด้วย เว้นแต่ทางด้านการศึกษาซึ่งน่สอดคล้องกับที่ได้ศึกษาไว้ นั่นคือ มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม ของคนงานโรงงาน ระหว่างระยะ เวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการศึกษาเพื่อจะทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรมในระหว่างก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม และครอบครัวในเขตอำเภอเสนา วัตถุประสงค์ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป เศรษฐกิจ และสังคม ของแรงงานโรงงานแต่ละโรงงานที่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 104 คน ซึ่งได้ตั้งสมมติฐานเพื่อการวิจัยไว้ 2 ประการคือ

1. มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม
2. มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคมของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

ลักษณะทั่วไปของประชากร

ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วยหญิง ร้อยละ 74.0 ชาย ร้อยละ 26.0 และส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 - 23 ปี คือ มีร้อยละ 44.2 และช่วงอายุระหว่าง 28 - 31 ปี มีน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 6.8 โดยเฉลี่ยมีอายุ 23 ปี

สถานภาพสมรส ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นโสด มีร้อยละ 76.9 นอกจากนี้สมรสแล้ว มีร้อยละ 21.2 หย่าและแยกกันอยู่มีร้อยละ 1.0 เท่ากัน ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีร้อยละ 77.9 และอยู่บ้านตนเองหรือผู้อื่น มีร้อยละ 22.1 และมีจำนวนสมาชิกครอบครัวอยู่ระหว่าง 5 - 6 คน คือ มีร้อยละ 34.6 มีระหว่าง 1 - 2 คน น้อยที่สุด มีร้อยละ 3.2 ซึ่งจำนวนสมาชิกครอบครัวมีโดยเฉลี่ย 6 คน

อาชีพเดิมของกลุ่มตัวอย่าง มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีร้อยละ 36.5 รองลงมาเป็นอาชีพอื่น ๆ มีร้อยละ 16.3 และน้อยที่สุดเป็นอาชีพเลี้ยงสัตว์ และประมง มีร้อยละ 1.0 ในขณะที่ยังมีงานทำ มีร้อยละ 24.1

ระยะเวลาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระยะเวลาทำงานในโรงงาน ระหว่าง 13 - 24 เดือน มีร้อยละ 41.3 รองลงมามีระยะเวลาระหว่าง 1 - 12 เดือน มีร้อยละ 20.2 และมีระยะเวลาระหว่าง 37 - 48 เดือน ต่ำสุดมีร้อยละ 7.6 โดยมีระยะเวลาทำงานเฉลี่ย 29.6 เดือน

สาเหตุการเข้าทำงานโรงงานอุตสาหกรรม พบว่ามีสาเหตุมาจาก การว่างงาน มีร้อยละ 40.4 รองลงมาจากสาเหตุอื่นที่ทำกัน มีรายได้สูงกว่าเดิม และพึงจบการศึกษา มีร้อยละ 17.3 เท่ากัน และน้อยที่สุด มีหนี้สิน และรายได้การเกษตรไม่พอกิน มีร้อยละ 4.8 เท่ากัน

การเปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม

1. การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจำแนกออกเป็น ด้านรายได้ และทรัพย์สิน คือ

ด้านรายได้ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งก่อนทำงานโรงงานคนงานโรงงานมีรายได้ระหว่าง 1,000 - 1,999 บาทต่อเดือน มีร้อยละ 16.3 แต่เมื่อทำงานโรงงานมีรายได้ระหว่าง 3,000 - 3,999 บาทต่อเดือน มีร้อยละ 30.7 และมีผู้มีเงินเก็บมีเพิ่มมากขึ้น เป็นร้อยละ 41.3 แต่ไม่มีนัยสำคัญ

ด้านทรัพย์สิน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ระหว่างระยะเวลา ก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งแยกแต่ละประเภทของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ได้แก่ รถมอเตอร์ไซด์ วิทยุเทปหรือสเทอริโอ ตู้เย็น และทองรูปพรรณ สำหรับประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้มีการเปลี่ยนแปลงที่เด่นแตกต่างกัน

2. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้แก่ ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย และความสัมพันธ์กับครอบครัว ปรากฏผลคือ

ด้านการศึกษา พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งก่อนทำงานโรงงานมีการศึกษาระดับประถมศึกษา และต่ำกว่าถึง เกือบครึ่ง มีร้อยละ 47.1 รองลงมา เป็นระดับอาชีวศึกษาและปริญาตรี มีร้อยละ 39.4 และระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามีน้อยที่สุด ร้อยละ 13.5 เมื่อทำงานโรงงาน มีระดับการศึกษาไม่ได้สูงขึ้นกว่าเดิม มีถึงร้อยละ 78.8 และสูงขึ้นเพียงร้อยละ 21.2

ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งพิจารณาจากการเจ็บป่วยของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน และการตรวจรักษาสุขภาพ มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่าง เช่นเดียวกัน ซึ่งป่วยด้วยอาการปวดศีรษะ รองลงมา เป็นไข้หวัด ปวดหลัง นอนไม่หลับ และแพ้สิ่งต่าง ๆ แสบเคืองตา ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกออก เกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การร่วมกิจกรรมกับครอบครัว การพึ่งพาอาศัยครอบครัว การขอคำปรึกษาตัดสินใจและการใช้เวลากับครอบครัว ปรากฏผล คือ

ความรับผิดชอบต่อครอบครัว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งพิจารณาจาก การมอบเงินให้ครอบครัว และการรับภาระสมาชิกครอบครัว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันในลักษณะที่มีเพิ่มมากขึ้น

การร่วมกิจกรรมกับครอบครัว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาจากการช่วยงานอาชีพของครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันในลักษณะที่มีลดน้อยลง

การพึ่งพาอาศัยครอบครัว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาจากการขอความช่วยเหลือครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันในลักษณะที่มีลดน้อยลง

การขอคำปรึกษาคัดสินใจ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาจากการขอคำปรึกษากับครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันและ เป็นไปในลักษณะที่มีลดน้อยลง

การใช้เวลากับครอบครัว พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันระหว่างระยะเวลาก่อนและหลังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาจากการมีเวลาหยุดอยู่กับครอบครัว พบว่า มีความแตกต่างกันในลักษณะที่มีลดน้อยลง

3. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม

ผลจากการศึกษาแนวโน้มฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคม จากก่อน และหลังทำงานโรงงานถึงปัจจุบัน มีแนวโน้ม คือ

สภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า คนงานโรงงานมีเงินรายได้เพิ่มมากขึ้น และมีเงินเหลือเก็บ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้จ่ายพอดีและมีเงินเหลือเก็บเพิ่มมากขึ้น และเป็นการเพิ่มอำนาจกำลังซื้อ สามารถซื้อหาทรัพย์สินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น ทั้งยังมีความต้องการหาซื้อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แนวโน้มฐานะทางเศรษฐกิจน่าจะดีขึ้น

สภาพทางสังคม พบว่า คนงานโรงงานมีระดับการศึกษาเพิ่มขึ้นน้อยหลังทำงานโรงงาน แต่ในขณะที่มีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมในทุกระดับ และมีเวลารวมทั้งสถานที่ทำงานน่าเอื้ออำนวยให้ศึกษาเพิ่มเติมได้มากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าน่าจะมีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมค่อนข้างมีน้อย ส่วนความสัมพันธ์กับครอบครัวได้จำแนกออกเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรม การพึ่งพาอาศัย การตัดสินใจ และการใช้เวลากับครอบครัว ซึ่งพิจารณาจากด้านต่าง ๆ พบว่า น่าจะมีความสัมพันธ์กับครอบครัวลดน้อยลง เว้นแต่ความรับผิดชอบต่อครอบครัวที่เป็นตัวเงินเพิ่มมากขึ้น ส่วนสุขภาพอนามัย พบว่า เกิดการเจ็บป่วยและต้องเข้ารักษาเพิ่มมากขึ้น และคนงานโรงงานมีความต้องการสวัสดิการรักษายาบาลเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นแนวโน้มการเจ็บป่วยน่าจะมีเพิ่มมากขึ้น จากสภาพสังคมที่ศึกษาแสดงให้เห็นแนวโน้มที่นิ่งดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า เมื่อมีการกระจายก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมไปสู่ ส่วนภูมิภาคในพื้นที่เขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเสนา ซึ่งสมัครเข้าทำงานเป็นคณงานโรงงานอุตสาหกรรมในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างมาก uly ได้แสดงให้เห็นว่าสภาพทางเศรษฐกิจในค่านายได้และทรัพย์สินของคณงานโรงงาน เปลี่ยนแปลงทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่สภาพทางสังคมในค่านการศึกษา ความสัมพันธ์กับครอบครัวเปลี่ยนแปลงมีลดน้อยลง และสุขภาพอนามัยมีการเจ็บป่วยเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หากจะมีการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และใช้ประชาชนในพื้นที่ทำงานจะต้องพิจารณาวางนโยบายและแผนการส่งเสริมหรือพัฒนาทั้ง เศรษฐกิจและสังคมควบคู่พร้อมกันไปด้วย ดังนี้

1. ค่านการศึกษา ควรจัดให้ระบบการศึกษาที่สามารถให้คณงานโรงงานที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมได้มีโอกาสศึกษาในทุกระดับการศึกษาหรือได้เพิ่มเติมทักษะ และประสบการณ์เกี่ยวกับระบบการผลิต ตามประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอยู่ เพื่อช่วยในการเตรียมการในการปรับสภาพร่างกายและจิตใจให้พร้อมที่จะ เป็นคณงานโรงงาน uly ให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงานได้และปรับการใช้ชีวิตประจำวันให้เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม เพื่อลดปัญหาทางสังคม ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมและ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น

2. ค่านฝีมือแรงงาน ควรให้คณงานได้มีโอกาสพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อจะได้มีโอกาสเปลี่ยนอาชีพที่สามารถให้รายได้สูงขึ้น หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวได้

3. **ด้านสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวของคณาจารย์งานให้เพิ่มมากขึ้น** วิทยเน้น ทั้งด้านนามธรรมและรูปธรรม ด้วยการจัดให้มีการศึกษาอบรมวิทยากรใช้สื่อและวิธีการทุกรูปแบบ เพื่อให้คณาจารย์งานได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว และในทางปฏิบัติควรส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่คณาจารย์งานสามารถเข้าร่วมกิจกรรมมาได้ ทุกคนไม่เกิดช่องว่างระหว่างวัย และสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดความกลมเกลียวมากขึ้นและมีให้เกิดปัญหาความแตกแยกของครอบครัว

4. **ด้านสุขภาพอนามัยของคณาจารย์งาน** ควรมีมาตรการในการป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัยอย่างจริงจัง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน ได้แก่ แสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ ที่นั่งทำงาน เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ทำงานและอื่น ๆ ที่นั่งถูกสุขลักษณะอันเป็นสาเหตุการเจ็บป่วย และควรมีสถานที่ให้คณาจารย์ได้ใช้ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย ให้สามารถปรับเข้ากับสภาพการทำงานได้ดียิ่งขึ้น ทั้งควรจัดให้มีการตรวจโรคเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และจัดสวัสดิการการรักษายาบาลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมแก่คณาจารย์งานทุกคน รวมถึงผู้ที่อยู่ในระหว่างการทดลองงานด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวคณาจารย์งานอุตสาหกรรม กับครอบครัวที่ไม่ได้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม แยกศึกษาเฉพาะด้านเศรษฐกิจหรือด้านสังคมโดยละเอียด หรือศึกษาทั้งสองกรณี เพื่อจะทราบผลการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของแรงงาน
โรงงานอุตสาหกรรม ระหว่างผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอ เสนากับผู้ที่อพยพมาจากท้องที่อื่น
3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของแรงงานโรงงานอุตสาหกรรม กับผู้ที่ไม่มี
ได้ทำงานโรงงานอุตสาหกรรมที่ต่อโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่
4. ควรศึกษาผลกระทบที่มีต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนโดยรอบที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
5. ควรทำการศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้ซ้ำอีก ตามช่วงระยะเวลา 5 ปี
หรือ 10 ปีต่อไป เพื่อทราบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
6. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจเกี่ยวกับรายได้ของแรงงานโรงงาน
อุตสาหกรรมในครั้งนี้ คนงานโรงงานมีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 1 - 2 ปี เป็นส่วนใหญ่
การหาค่าปัจจุบัน (present value) ของเงินรายได้ก่อนกับหลังจึงไม่แตกต่างกัน แต่เห็นสมควร
ที่จะต้องศึกษารายการหาค่าปัจจุบันของ เงินรายได้ หากก่อนกับหลังทำงานโรงงานมีระยะ
เวลาห่างกันอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จะทำให้ทราบผลการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมอาชีวศึกษา. 2532. ข่าวตลาดแรงงานอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การ
ทหารผ่านศึก.

กรรณิการ์ อักษรกุล. 2521. สังคมวิทยา. ภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ,
คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กองศึกษาและเผยแพร่การพิมพ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

2531. "อุตสาหกรรมต่างจังหวัด". วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 25 (พฤษภาคม -
ธันวาคม 2531) : 8 - 17.

_____. 2532 ก "กระจายการผลิต จุดแข็งของเศรษฐกิจไทย". วารสารเศรษฐกิจและ
สังคม. 26 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2532) : 30 - 40.

_____. 2532 ข "ปัญหาการว่างงาน". วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 26 (มกราคม -
กุมภาพันธ์ 2532) : 41 - 47.

จำนงค์ สมประสงค์ และประติษฐ์ ชาสมบัติ. 2519. เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพมหานคร
: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- ชวริย์ ยาวุฑฒิ. 2518. การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมือง จากการศึกษากรณีของแหล่ง
อุตสาหกรรม ในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์-
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ ค่อสุวรรณ. 2529. ปัจจัยบางประการที่ผลต่อความคาดหวังของเกษตรกรในการ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและชุมชน อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนา
ชายฝั่งทะเลตะวันออก : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ตำบลบางตาหงาย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง R.Nisbet.
1972. Social Change. New York : Harper Torchbooks.
- ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. 2532. สังคมชนบทขั้นสูง. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา,
คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง D. E. Poplin. 1972.
Communities. New York : The Macmillan Company.
- ทิพวรรณ พุ่มมณี. 2532. ผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมกับการย้ายถิ่นของประชากร ในจังหวัด
สมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เขียนฉาย กิระนันท์. 2530. เศรษฐศาสตร์กำลังคน. เอกสารการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นพดล ธิยะใจ. 2523. การเสนอขายแรงงานนอกรักรเกษตรของครอบครัวเกษตรกร.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เบ็ญจมาศ เล็กอุทัย. 2530. แบบจำลองมหภาคสำหรับตลาดแรงงานในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนิพนธ์ปริญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประคิษฐ์ ชาสมบัติ. 2517. การอพยพแรงงานจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองและประโยชน์ที่ต่อ

อุตสาหกรรม. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครสำเนา)

ปรีชา แสงโชติ. 2533. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน บริเวณที่มีโรงงาน

อุตสาหกรรม ในจังหวัดนครปฐม. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยนิพนธ์ปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปภาณี ฐิติวัฒนา. 2532 ก การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. ภาควิชาสังคมวิทยาและ

มานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัครสำเนา)

_____. 2532 ข สังคมวิทยาอุตสาหกรรม. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผจงจิต อธิคมนันท์. 2519. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. 2533. สุขภาพกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สุขวิทยาจิต

กรมการแพทย์. (อัครสำเนา)

รุจา กุ๋เพบูลย์ และคณะ. 2533. "การศึกษาเปรียบเทียบสถานะสุขภาพสตรีระหว่างหมู่บ้านเกษตรกรรมและหมู่บ้านอุตสาหกรรมใหม่ ในเขตอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น". เอกสารประกอบการประชุมวิชาการพฤติกรรมสุขภาพ ครั้งที่ 2, 24 - 27 สิงหาคม 2533, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วชิรา วิชัยวัฒน์. 2525. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปทานแรงงานครัวเรือนชนบทเพื่อทำงานในกิจกรรมนอกการเกษตรในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2523 - 2524.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระพงศ์ จันทร์โพธิ์ศรี. 2524. อุตสาหกรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2531. รายงานสรุปย่อผลการวิจัย เจ็ดฉบับ ภายใต้อำนาจการวิจัยอุตสาหกรรมและการจ้างงานในชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักงานยูเสกแห่งประเทศไทย.

สนธิ สมัครการ. 2525. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาของสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อริยธรรม.

สุนันทา สุวรรณคม. 2532. สังคมวิทยาขั้นสูง. สถาบันประชากรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัคราเนนา)

สุรพล บริเส็ง. 2533. "ความคิดคำนึงเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในอดีต/ปัจจุบัน". สยามรัฐรายวัน
(24 มิถุนายน 2533) : 12 - 16.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2530. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2531. ทำเนียบอุตสาหกรรมจังหวัดพระนคร-
ศรีอยุธยา ประจำปี 2531. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

อารี เพชรผด. 2530. มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน. กรุงเทพฯ : เนติกุลสารพิมพ์.

อัฒลี ภูวิชสัมฤทธิ์. 2520. ภูมิศาสตร์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล.

เอี่ยมพร ทองกระจ่าง และสมพันธ์ เคชะอติก. 2533. ผลกระทบของอุตสาหกรรมชนบทต่อ
คุณภาพชีวิตของชาวบ้าน : กรณีอีสาน. ครั้งที่ 2, 24 - 27 ตุลาคม 2533.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Galloway, L.E. 1967. "Mobility of Hired Agriculture Labor : 1950 - 1960".
Journal of Farm Economics. 47 (January 1967) : 32 - 51.

Parel, C.P., G.C. Caldito, P.L. Ferree, G.G. De Guzman, S.Simioco and
R.H.Tan. 1973. Sampling Design and Procedures. Singapore : The
Agricultural Development Council.

मानव

เลขที่แบบสอบถาม

โครงการวิจัย

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม

ในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสถานประกอบการ.....ประเภทกิจการที่ผลิต.....

ที่ตั้ง.....

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....วัน/เดือน/ปี.....ที่กรอกแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. ผู้กรอกแบบสอบถาม เฉพาะพนักงานที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเสนาเท่านั้น
2. ให้ขีดเครื่องหมาย (/) ลงในวงเล็บ () ข้อที่ท่านเห็นว่า ถูกต้องตรงกับความจริงมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว เว้นแต่ข้อที่กำหนดคำตอบได้เกินกว่า 1 คำตอบ
3. หรือ เติมคำลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง ที่กำหนดหรือระบุไว้เป็นจุดเซปลา (.....)
4. กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริงด้วยตัวท่านเอง ทั้งก่อนเข้าทำงานโรงงานและในปัจจุบัน
5. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะ เก็บเป็นความลับ จะนำเผยแพร่เป็นจำนวนรวมเพื่อใช้ใน เชิงวิชาการเท่านั้น จะไม่เปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่ท่าน

แบบสอบถามพนักงาน

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม ของคนงานโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอ
เสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อายุ ในปัจจุบันของท่าน.....ปี
2. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
3. สถานภาพสมรส

() 1. โสด	() 4. สมรส
() 2. หย่า	() 5. แยกกันอยู่
() 3. หม้าย	
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีกี่คน.....คน
5. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่บ้านผู้ใด

() 1. บิดา มารดาตนเอง
() 2. บ้านของตนเองหรือคู่สมรส
() 3. บ้านเช่าหรือห้องแบ่งเช่า
() 4. บ้านญาติพี่น้อง
() 5. บ้านพักหรือหอพักของโรงงาน
() 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ก่อนเข้าทำงานโรงงาน ท่านประกอบอาชีพอะไร เป็นอาชีพหลัก

- () 1. ทำนา/ทำไร่ () 5. ทำสวนผลไม้
 () 2. เลี้ยงสัตว์/เลี้ยงปลา () 6. ค้าขาย
 () 3. รับจ้างทั่วไป () 7. ช่างไม้/ช่างก่อสร้าง
 () 4. ว่างได้ทำงาน () 8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. ไม่มีที่ดินทำกิน () 5. อุบัติการณ์เศรษฐกิจรอบครัวหลายคน
 () 2. มีหนี้สินมาก () 6. รายได้จากการเกษตรไม่พอ
 () 3. รายได้สูงกว่าเดิม () 7. พี่เรียนจบหางานยากต้องทำมาก่อน
 () 4. ว่างงานอยู่ () 8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. ในอดีตรวมทั้งปัจจุบัน ท่านเคยเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเคบ้าง ดังนี้

(ลำดับจากอดีตถึงปัจจุบัน หากทำครั้งแรกให้ตอบด้วย)

ลำดับ	ชื่อโรงงาน	ประเภทผลิตภัณฑ์	ตำแหน่งหรือ หน้าที่ที่ทำ	ระยะเวลา (ปีหรือเดือน)
1.....				
2.....				
3.....				
4.....				
5.....				

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม

9. ก่อนทำงานโรงงาน ท่านมีรายได้จากทางใด หรือไม่

() 1. มี เป็นเงินประมาณ.....บาทต่อเดือน จาก

() 1. ทำการเกษตร

() 2. รับจ้างทั่วไป

() 3. งานอิสระต่าง ๆ เช่น ค้าขาย

() 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

() 2. ไม่มี เพราะ.....

() 1. กำลังศึกษาอยู่/พึงจบการศึกษา

() 2. ไม่มีงานทำ

() 3. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ก่อนทำงานโรงงาน ท่านมีเงินเก็บหรือไม่

() 1. มี เป็นเงินประมาณ.....บาทต่อเดือน

() 2. ไม่มีเงิน เพราะ.....

() 1. ยังไม่ได้ทำงาน

() 2. หมดไปใช้จ่าย

() 3. ใช้หมดพอดี

() 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. ณ ปัจจุบันท่านมีรายได้จากค่าจ้าง เป็นเงินประมาณ.....บาทต่อเดือน

และหากรวมค่าล่วงเวลา (โอ.ที.) เป็นเงินประมาณ.....บาทต่อเดือน

12. ในปัจจุบันท่านมีเงินเก็บหรือไม่

() 1. มีเหลือเก็บ เป็นเงิน.....บาทต่อเดือน

() 2. ไม่มีเก็บ เพราะ.....

() 1. ใช้หมดพอดี

() 2. ใช้จ่ายง่าย

() 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. ก่อนทำงานโรงงาน ท่านได้รับการศึกษาสูงสุดระดับใด

() 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา

() 4. อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

() 2. ประถมศึกษา

() 5. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

() 3. มัธยมศึกษา/เทียบเท่า

() 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. ปัจจุบันเมื่อเข้าทำงานโรงงานแล้ว ท่านมีโอกาสได้ศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิมหรือไม่

() 1. ไม่ได้ศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม

() 4. ศึกษาสูงถึงปริญญาตรี

() 2. ศึกษาสูงจนถึงมัธยมศึกษา

() 5. ผูกอบรมอาชีพระยะสั้นจากโรงงาน

() 3. ศึกษาสูงจนถึงอาชีวศึกษา

() 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

หรือเทียบเท่า

15. ก่อนทำงานโรงงาน ท่านต้องรับการอุปการะดูแลสมาชิกในครอบครัว หรือไม่

() 1. ไม่ต้องรับการ

() 2. ต้องรับการ จำนวน.....คน ในเรื่อง.....

() 1. อาหารการกิน

() 2. ที่พักอาศัย

() 3. ให้ความการศึกษา

() 4. ของใช้ประจำบ้าน

() 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

16. ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว ท่านต้องรับอุปการะดูแลสมาชิกในครอบครัวหรือไม่

() 1. ไม่ต้องรับภาระ

() 2. ต้องรับภาระ จำนวน.....คน ในเรื่อง.....

() 1. อาหารการกิน

() 2. ที่พักอาศัย

() 3. ให้การศึกษา

() 4. ของใช้ประจำบ้าน

() 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

17. ทรัพย์สินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีค่า ที่ท่านมีอยู่หรือจัดหาได้มาหังก่อนทำงานโรงงานอุตสาหกรรมและในปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว มีจำนวนเท่าใด ดังนี้ (หากท่านมีให้เว้นว่างไว้)

ประเภททรัพย์สิน	ก่อนทำงานโรงงาน มีจำนวน	ปัจจุบันเมื่อทำงาน โรงงานแล้วมีจำนวน
1. ที่ดินของตนเองไร่ไร่
2. บ้านของตนเองหลังหลัง
3. สิ่งปลูกสร้างอื่นของตนเอง		
3.1.....หลังหลัง
3.2.....หลังหลัง
4. รถยนต์/รถจักรยานยนต์คันคัน

ประเภททรัพย์สิน	ก่อนทำงานโรงงาน มีจำนวน	ปัจจุบันเมื่อทำงาน โรงงานแล้วมีจำนวน
5. รถมอเตอร์ไซด์คันคัน
6. รถจักรยานคันคัน
7. เรือยนต์คันคัน
8. รถอีแต๋นคันคัน
9. รถควายเหล็กคันคัน
10. ไร่-กระบือตัวตัว
11. วิทยุเทป/สเตอริโอเครื่องเครื่อง
12. ทีวีสี/ขาวดำเครื่องเครื่อง
13. วี.ซี.เอเครื่องเครื่อง
14. ตู้เย็นตู้ตู้
15. จักรเย็บผ้าเครื่องเครื่อง
16. เครื่องประดับทองรูปพรรณบาทบาท
17. อื่น ๆ ที่มั่งค่า ระบุ.....		
1.....
2.....

18. ท่านได้มอบหรือให้เงินเพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายแก่สมาชิกและครอบครัวหรือไม่ (ทั้งก่อนและปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน)

ก่อนทำงานโรงงาน

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. ให้จำนวน.....บาทต่อเดือน	() 1. ให้จำนวน.....บาทต่อเดือน
() 2. ไม่ให้เพราะ.....	() 2. ไม่ให้เพราะ.....
() 1. ยังไม่ได้ทำงาน	() 1. ไม่พอใช้จ่าย
() 2. ไม่พอใช้จ่าย	() 2. ใช้จ่ายพอดี
() 3. อื่น ๆ	() 3. อื่น ๆ

19. เมื่อท่านมีปัญหาหรือ เรื่องที่สำคัญที่จะต้องตัดสินใจ ทั้ง เรื่องส่วนตัวและการทำงาน ส่วนมากท่านจะขอคำปรึกษาจากใคร (ทั้งก่อนและปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน)

ก่อนทำงานโรงงาน

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. บิดามารดา	() 1. บิดามารดา
() 2. ญาติ พี่ น้อง	() 2. ญาติ พี่ น้อง
() 3. เพื่อนฝูง	() 3. เพื่อนฝูง
() 4. สามเณรหรือภรรยา	() 4. สามเณรหรือภรรยา
() 5. ตัดสินใจด้วยตนเอง	() 5. ตัดสินใจด้วยตนเอง
() 6. อื่น ๆ ระบุ.....	() 6. อื่น ๆ ระบุ.....

20. ท่านมีโอกาสช่วยงานอาชีพหลักของครอบครัวหรือไม่ (ทั้งก่อนและปัจจุบัน เมื่อทำงาน
โรงงานแล้ว)

ก่อนทำงานโรงงาน

() 1. ไม่ได้ช่วย เพราะ.....

.....

() 2. ช่วย ช่วยทำงาน.....

() 1. ทำงานเกษตร

() 2. รับจ้างทั่วไป

() 3. ทำงานอิสระ

() 4. อื่น ๆ

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. ไม่ได้ช่วย เพราะ....

.....

() 2. ช่วย ช่วยทำงาน.....

() 1. ทำงานเกษตร

() 2. รับจ้างทั่วไป

() 3. ทำงานอิสระ

() 4. อื่น ๆ

21. ท่านมีเวลาหยุดอยู่กับบ้าน ร่วมกับสมาชิกของครอบครัวหรือไม่ (ทั้งก่อนและปัจจุบัน
เมื่อทำงานโรงงาน)

ก่อนทำงานโรงงาน

() 1. มี ประมาณ.....วันต่อสัปดาห์

() 2. ไม่มี เพราะ.....

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. มี ประมาณ.....วันต่อสัปดาห์

() 2. ไม่มี เพราะ.....

22. เมื่อท่านเดือดร้อนเกี่ยวกับการเงิน ท่านขอความช่วยเหลือจากผู้ใด (ทั้งก่อนและ
ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงาน)

ก่อนทำงานโรงงาน

() 1. บิดามารดา

() 2.ญาติ พี่ น้อง

() 3. เพื่อนบ้านหรือเพื่อนสนิท

() 4. ผู้ปล่อยเงินกู้

() 5. ธนาคารต่าง ๆ

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. บิดามารดา

() 2.ญาติ พี่ น้อง

() 3. เพื่อนบ้านหรือเพื่อนสนิท

() 4. ผู้ปล่อยเงินกู้

() 5. ธนาคารต่าง ๆ

23. ท่านเคยเจ็บป่วยหรือมีอาการผิดปกติเป็นประจำหรือติดต่อกันเป็นเวลานานหรือไม่

ก่อนทำงานโรงงาน

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. ไม่มีเคยเจ็บป่วย

() 1. ไม่มีเคยเจ็บป่วย

() 2. เคยและมีอาการ ได้แก่...

() 2. เคยและมีอาการ ได้แก่..

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ปวดเจ็บจากการทำงาน ()

()

2. ปวดศีรษะ ()

()

3. สายตาผิดปกติ (สั้น ยาว) ()

()

4. แสบ เคือง หรือปวดตา ()

()

5. ไรศกระเพาะ ()

()

6. นอนไม่หลับ (ประสาทเครียด) ()

()

7. อาการแพ้สิ่งต่าง ๆ ()

()

8. อาการปวดหลังและร่างกาย ()

()

9. เป็นไข้หวัดบ่อยครั้ง ()

()

10. อื่น ๆ ระบุ..... ()

()

24. ท่านมีอาการเจ็บป่วย และต้องเข้าตรวจรักษาที่ห้องพยาบาล โรงพยาบาล สถานีอนามัยและคลินิก ใดๆ เฉลี่ยปีละกี่ครั้ง (ทั้งก่อนและปัจจุบันเมื่อเข้าทำงานโรงงาน)

ก่อนทำงานโรงงาน

ปัจจุบันเมื่อทำงานโรงงานแล้ว

() 1. ไม่มีเคยเข้าตรวจรักษา

() 1. ไม่มีเคยเข้าตรวจรักษา

() 2. เข้าตรวจ.....ครั้งต่อปี

() 2. เข้าตรวจ.....ครั้งต่อปี

ตอนที่ 3 ข้อมูลแนวโน้มทาง เศรษฐกิจและสังคม

25. จากรายได้ของท่านและครอบครัวที่ได้รับ เพียงพอกับการใช้จ่ายหรือไม่ (ปัจจุบัน)

- () 1. ไม่เพียงพอ เพราะ.....
- () 2. ใช้พอดี
- () 3. มีเหลือเก็บบ้าง เพราะ.....

26. ท่านคิดจะลาออกจากโรงงานอุตสาหกรรมและ เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นหรือไม่

- () 1. คิดเปลี่ยนไปประกอบอาชีพ
- () 1. ทำงานเกษตรกรรม
- () 2. รับจ้างทั่วไปที่ไม่ใช่โรงงาน
- () 3. ทำงานอิสระส่วนตัว
- () 4. อื่น ๆ ระบุ.....
- () 2. ไม่คิดเปลี่ยนเพราะ.....
- () 1. รายได้คืออยู่แล้ว
- () 2. อยู่ใกล้บ้านและครอบครัว
- () 3. งานหายากทำไปก่อน
- () 4. อื่น ๆ ระบุ.....

27. ปัจจุบันเมื่อเข้าทำงานโรงงานแล้ว ท่านอยากได้หรือต้องการซื้อหาทรัพย์สินและ
สิ่งของต่าง ๆ ใด เพิ่มหรือไม่

- () 1. ไม่ต้องการซื้อหา
- () 2. ต้องการซื้อหาสิ่งใดมากที่สุด
- 1.....
- 2.....
- 3.....

28. ในปัจจุบันหากท่านมีโอกาสได้ศึกษาต่อ ท่านต้องการ เข้าศึกษาระดับใดมากที่สุด

- () 1. ประถมศึกษา
 () 2. มัธยมศึกษา/เทียบเท่า
 () 3. อาชีวศึกษา ปวช. ปวส.
 () 4.ปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป
 () 5. การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น
 () 6. อื่น ๆ ระบุ.....

29. ในปัจจุบัน ท่านมีความใกล้ชิดหรือมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว เป็นอย่างไร

(เฉพาะผู้ยังมีชีวิตอยู่ หากไม่มีเว้นไว้)

สมาชิกครอบครัว	ความใกล้ชิด / ความสัมพันธ์		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. บิดา	()	()	()
2. มารดา	()	()	()
3. พี่หรือภรรยา	()	()	()
4. พี่	()	()	()
5. น้อง	()	()	()
6. บุตร	()	()	()
7. อื่น ๆ ระบุ.....	()	()	()

30. เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของท่าน ปัจจุบันท่านต้องการประการใดมากที่สุด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. การประกันสังคม
- () 2. สวัสดิการการรักษาพยาบาล
- () 3. การตรวจร่างกายประจำปีฟรี
- () 4. สนามกีฬาหรือสถานที่ออกกำลังกาย
- () 5. อื่น ๆ ระบุ.....

31. เกี่ยวกับตัวท่าน ท่านคิดว่าสิ่งใดบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจาก เดิมหรือต้องปรับตัวเองใน

ระหว่างที่ท่านทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

- มี 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
